

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti vrti a Din 2, do 100 vrti a Din 2,50, od 100 do 300 vrti a Din 3, večji inzerati peti vrti a Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESIENICE: Ob kolodvoru 101. Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.361

Ozadje Horthyjevega obiska v Nemčiji:

Madžarska in Mala antanta

Računi z razcepom Male antante niso točni — Mala antanta bo slej ko prej tudi pri pogajanjih z Madžarsko nastopila popolnoma enotno in složno

BUDIMPEŠTA, 13. avg. e. Državni regent Horthy odpotuje 22. avgusta v Nemčijo v spremstvu svoje soproge, predsednika vlade Imredyja, ministra zunanjih del Kanye in vojnega ministra Rátza. Horthy bo s svojim spremstvom ostal v Nemčiji teden dni.

Berlinski tisk spremlja vest o prihodu madžarskega regenta z obširnimi komentarji, v katerih podčrtava staro prijateljstvo nemškega in madžarskega naroda in njuno zavezništvo med svetovno vojno. Nekateri listi so tudi mnenja, da bo Madžarska o priliki proslave 900-letnice sv. Stefana, ki se bo vršila neposredno pred potovanjem Horthyja, proglasila svojo vojaško enakopravnost.

London, 13. avg. b. Podunavski poročevalci »Timesa« opozarja na pomen potovanja madžarskega regenta Horthyja, ministrskega predsednika Imredyja in zunanjega ministra Kanye v Nemčijo ter po-

udarja, da se hoče Madžarska z novo ureditvijo manjšinskega vprašanja v CSR približati Nemčiji, da pa je na drugi strani zelo naklonjena sporazumu z državami Male antante. V kakšni obliki naj bi se ta sporazum sklenil, je še negotovo, zanimivo pa je, pravi poročevalci, da so zopet na delu sile, ki bi hotele Mala antanto razdvojiti. V nasprotju s temi stremiljenji poudarjajo v vseh središčih držav Male antante, da je mogoče sporazum Madžarske samo z Malo antanto kot celoto, ne pa z njenimi posameznimi članicami. Češkoslovaški listi še posebej zelo ostro zavračajo nova podtikanja o dozdavnih separatnih sporazumih posameznih malo-antantnih držav z Budimpešto.

PRAGA, 13. avgusta. r. V zvezi z budimpeštanskimi poročili »Timesa« o pogajanjih med Madžarsko in Malo antanto ugotavljajo današnje »Lidove Noviny« da je izključena vsaka rešitev odnosno ure-

ditev odnosov med Madžarsko in Malo antanto, ki bi vsebovala kakršnokoli rezervno v pogledu Češkoslovaške. Madžarska politika stremi v resnici za tem, da se reševanje manjšinskega vprašanja različno formulira tako, da bi zahtevala Madžarska od Češkoslovaške mnogo več kakor pa od Jugoslavije in Rumunije. Mala antanta pa na tako rešitev ne more pristati. Mala antanta bo pri pogajanjih z Madžarsko nastopala popolnoma enotno in složno. To je potrebno že zaradi tega, ker bi se sicer v zunanjem svetu zbudil vtis, kakor da kaže zveza Male antante neke razpoke, kar bi seveda takoj izkoristili na škodo posameznih članic Male antante. Vse tri države Male antante se zavedajo te nevarnosti in bodo zaradi tega tudi pri tej priliki manifestirale popolno slogotnost in pri pogajanjih z Madžarsko nastopale popolnoma enotno.

Rusko-japonski konflikt in Evropa

Spopad na Daljnem vzhodu bi utegnil tudi v Evropi izzvati nedogledne posledice

PARIZ, 13. avg. r. Ves svetovni tisk posveča veliko pozornost rusko-japonskemu konfliktu, ki bi malone dovedel do nove vojne na Daljnem vzhodu. Jasno je, da bi taka vojna imela dalekosežne posledice tudi za Evropo. Danes nihče več ne dvomi o tem, da gre pri vsej stvari za namerno izzivanje Rusije, ki je hotela Japoncem predložiti nevarnost rusko-japonske vojne in jih tako prisiliti, da zmanjšajo svoj pritisk na Kitajskem. Ta cilj je uspel prej, nego se je pričakovalo. Japonci so pravočasno spoznali nevarnost in so na mah prekinili svoje ofenzive na kitajskih bojiščih.

Najzanimivejše pri vsem tem sporu pa je zadržanje ostalih velesil. Japonška ima ideološko zavezništvo z Nemčijo in Italijo. Dalekosežnost protikomunističnega pakta Berlin-Rim-Tokio ni bila doslej še nikdar točno obeležena. Sedaj je bila prilika, da se vrednost tega pakta v konkretnem primeru ilustrira. Pokazalo pa se je, da Japonška v Rimu in Berlinu razen moralne opore in obljub glede dobave orožja in vojnih potrebščin nima pričakovati nikake dejanske pomoči. Ni nobena tajnost, da Italija in Nemčija skeptično gledata na izid japonsko-kitajske vojne, ki je zelo oslabil japonski vojni potencial in s tem tudi zavezniško vrednost Japonške za primer kakega konflikta v Evropi. To je bil tudi glavni vzrok za miroljubne nasvete, ki sta jih dajala Rim in Berlin Japoncem.

Na drugi strani ima Rusija kot zaveznica Francije in Češkoslovaške gotove obveznosti v Evropi. Francozi so že od vsega početka naglasili, da veljajo te zavezniške pogodbe samo za primer neizvzvanega napada v Evropi, nikakor pa ne za primer kakega konflikta na Daljnem vzhodu. Rusija torej ne more računati na nikakršno podporo v primeru vojne z Japoncem razen v primeru, da bi Japonška napadla francoske kolonije, kar bi dovedlo do konflikta s Francijo in Anglijo. Kljub temu, da Francija ni neposredno zainteresirana na rusko-japonskem konfliktu, je vendar nasvetovala Moskvi mirno likvidacijo spora. Čeravno je Rusija na Daljnem vzhodu dobro pripravljena, bi utegnila vojna z Japoncem zelo oslabil njen vojaški položaj v Evropi, s čimer bi postale dvomljive tudi obveznosti, ki jih je prevzela Rusija za primer neizvzvanega napada na CSR ali Francijo. Razen tega bi vojna na Daljnem vzhodu utegnila ohromiti neprijatelje Češkoslovaške. Iz tega razloga je tudi Anglija zastavila ves svoj vpliv v Moskvi in v Tokiju, da se konflikt med Rusijo in Japoncem poravnava in tako ne oslabi miroljubna fronta v Evropi.

Pokazalo se je torej, da sta oba bloka velesil, dasi iz različnih razlogov, nasvetovala mirno rešitev rusko-japonskega spora. Ta primer pa tudi kaže, da je danes ves svet tako povezan, da mora vsak oborožen konflikt izzvati nedogledne posledice na docela drugem koncu sveta.

Hud diplomatski udarec Japoncem

Angleški komentariji o sklenitvi premirja

LONDON, 13. avg. r. Na bojiščih pri Čangkuofengu je zavladalo sedaj po sklenitvi premirja popolno zatišje. Včeraj so na obeh straneh pokopavali mrtve in odpremljali ranjence v zaledje. Posebna mešana komisija je točno ugotovila potek fronte, ki ostane za dobro premirja nespremenjena. Prihodnje dni se bo sestala komisija, ki bo vodila pogajanja o ureditvi nastalega spora. Delo komisije bo dokaj težavno, ker si stališča glede spornega ozemlja dokaj nasprotujejo in bo potrebna najbrže docela nova razmejitev med Rusijo in Mandžurijo. Z juridičnega stališča imajo prav Rusi, ker pripada spor no ozemlje po sklenjenih dogovorih Rusiji, dejansko pa je bilo že več let v oblasti Japoncev odnosno Mandžurije.

Londonski listi se obširno bavijo s tem sporom in komentirajo sklenitev premirja pri čemer naglašajo, da pomeni to premirje hud diplomatski udarec japonskim militaristom. Po pisanju »Timesa« prevladuje na japonskem vtis, da so japonski zastopniki šli v popuščanju mnogo dalje kakor ruski. Ne glede na končno ureditev tega spora je trenutni rezultat nepovoljen za Japonce. Na drugi strani pa je japonska javnost soglasno mnenja, da japonski ni-

kakor ni kazalo spuščati se sedaj v obroben konflikt z Rusijo.

S kitajskih bojišč

HANKOV, 13. avg. e. Po službenih ovestilih znaša število mrtvih zaradi včerajšnjega letalskega napada na Wučung in Hanjan 500, pri predvčerajšnjem napadu je pa bilo ubitih nad 1000 ljudi.

SANGHAI, 13. avg. e. Po zadnjih vestih iz Huangmeha je prišlo do ogorčene borbe po mestnih ulicah. Čeprav kitajska artiljerija mesto strahovito bombardira in ga je že povsem razdejala, je v njem še vedno okrog 4000 mož japonske posadke. Po kitajskih vestih borbe še ne bodo tako kmalu končane, ker so se Japonci zabarikadirali med ruševinami in branijo vsako ped zemlje.

PEKING, 13. avg. e. Blizu Paolinga se je danes pripetila huda železniška nesreča, pri kateri je našlo smrt mnogo japonskih vojakov in kitajskih potnikov. Nesrečo so zakrivil četrniki, ki so mestoma pokvarili progo, deloma jo pa podminirali, tako da je lokomotiva s srednjim delom kompozicije skočila s tira. Vagoni v sredini in na koncu kompozicije so popolnoma razbiti. Število mrtvih ni znano.

veduje svojim prijateljem vsako vzkljanje in manifestacije, ki bi mogle koga izzvati ali žaliti. Prav tako prepoveduje izvajanje kakršnihkoli transparentov, napisov in nošnje zastav. Protivno postopanje se bo smatralo za izzivanje. Ob sprejemu dr. Mačka na železniški postaji, na trgu pred postajo, med sprejemom in pred stanovanjem dr. Mačka, kakor tudi pred hišami ostalih voditeljev opozicijskih skupin, ne bo nikakih pozdravov niti govorov. Če bo skušal kdo govoriti, naj ga reditelji odstranijo brez hrupa ali pregovarjanja.

Lansbury obišče Beograd

LONDON, 13. avg. e. V ponedeljek odpotuje iz Londona v jugovzhodno Evropo laburistični poslanec lord Lansbury, ki bo ob tej priliki obiskal Budimpešto, Bukarešto, Sofijo in Beograd. Povsod ga bodo sprejeli državni poglavarji. To se smatra kot nadaljevanje laburistične akcije za ohranitev miru v Evropi.

Justifikacija v Berlinu

Berlin, 13. avg. v. Demes je bila justifikacija 30letna Emilija Pehar, ki je bila pred sodiščem v Essenu obsojena na smrt, ker je zastrupila svojega moža.

Lord Allen pride tudi v Prago

Praga, 13. avgusta. b. Lord Allen Hurwood, član narodno laburistične stranke, ki se trenutno mudi v Nemčiji, bo v kratkem prišel tudi v Prago, da se v neposrednih razgovorih s češkoslovaškimi državniiki informira o položaju.

Angleške dobave Turčiji

London, 12. avgusta. AA. v Londonu je prispelo turško vojaško zastopstvo, ki bo razpravljalo o vprašanju dobav Turčiji iz kredita 16 milijonov funtov šterlingov, ki ga ji je Anglija odobrila. Od te vsote bo 10 milijonov funtov uporabljenih za oboroževanje turške vojske in nakup vojnih ladij.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Poljska in DN

VARŠAVA, 13. avg. e. Službeni poljski faktorji dozdaj še niso zavzeli stališča o inozemskih vesteh glede načrtov Poljske napram Društvu narodov. Iz komentarjev »Stampe«, ki je zelo blizu poljskemu zunanjemu ministrstvu, izhaja, da te inozemske vesti samo v toliko odgovarjajo stališču poljske vlade, da namreč Poljska ne bo več zastopana z običajno delegacijo, temveč samo po poljskem konzulu v Zenevi.

Italijanski kralj obišče Nemčijo

BERLIN, 13. avg. e. V političnih krogih govore o službenem obisku italijanskega kralja in carja Viktorja Emanuela v Nemčiji. Datum tega obiska še ni znan. Zatrjujejo, da je obisk maršala Balba v zvezi s prihodom italijanskega kralja.

Povratak Moscickega

OPATIJA, 13. avg. e. Predsednik poljske republike Moscicki, ki se je s svojo družino več tednov mudil v Lovrani, se je včeraj vrnil na Poljsko. Pred odhodom je predsednika poljske republike obiskal italijanski državni podtajnik ministrstva zunanjih del Bastianini.

Prepovedana proslava v Varšavi

VARŠAVA, 13. avg. e. Oblasti so prepovedale manifestacije, ki bi se morale vršiti 15. avgusta na dan, ko je poljska vojska premagala rdečo armado. Ta sprejeto so v Varšavi pripravljale opozicijske levčarske stranke, med njimi populisti, socialisti in delavske stranke, nasprotno pa so manifestacije, ki jih pripravljajo v notranjosti države, po vaseh dovoljene.

Nacionalizacija krajevnih imen na Poljskem

VARŠAVA, 13. avg. e. Poljske oblasti so začele z represalijami zaradi pomenčevanja imen poljskih krajev v Gornji Šleziji. Sklenjeno je bilo, da se nemška imena krajev v vzhodni Galiciji, kjer so naseljeni nemški kolonisti, zamenjajo s poljskimi. Prekrstitev krajevnih imen je poverjena posebnemu odboru ministrov.

Roosevelt vrnil z dopusta

WASHINGTON, 13. avg. e. Predsednik Združenih držav Roosevelt se je včeraj vrnil s svojega odmora v Washington. Na odmoru je bil pet tednov, večinoma je lovil na Pacifiku.

Združevanje madžarske opozicije

BUDIMPEŠTA, 13. avg. e. Najavljena je bila fuzija Hubayeva in Festetičeve opozicijske skupine.

Požar v rudniku sofitra

Santiago de Chile, 13. avg. AA. v sofitri, nem rudniku v Rosariu de Juara so se vneli trije veliki petrolejski tanki. Sedem ljudi je zgorelo, 51 pa jih je dobio nevarne opekline.

Borzna poročila

CURIE, 13. avg. Beograd 10.—, Pariz 11.8975, London 21.285, New York 436.75, Bruselj 73.525, Milan 22.98, Amsterdam 237.90, Berlin 175.10, Dunaj 33.—, Praga 15.08, Varšava 24.08, Záhreb 24.08.

Jubilej Narodne čitalnice v Dravljah

Ljubljana, 13. avgusta. Narodna čitalnica v Dravljah proslavi v nedeljo 21. t. m. pod pokroviteljstvom narodnega poslanca g. Albina Komana 20-letnico Jugoslavije in 30-letnico društvene obstoja. Po sporedu bo ob 16 slavnostna seja, ob 18 slavnostni govor in vrtu znane gostilne pri »Slepem Janezu«, katere lastnik g. Franc Sušteršič je eden izmed soustanoviteljev čitalnice, nato pa bo istotam velika vrtna veselica s peštrnim sporedom. Sodelovala bo godba »Sora« iz Svetja. Cisti dohodek prireditve je namenjen za nabavo novih knjig.

Naj povemo še, da se je pred 30 leti zbralo v Dravljah točno 30 rodoljubov s trdnim namenom, da si ustanove lastno narodno čitalnico po vzoru tedanjih pravil. Delo ni bilo lahko, ker so se takoj splošne pojave ovire, vendar je društvo napredovalo iz dneva v dan, iz leta v leto, v zavesti, da utira s prosvetnim delom pot novim ciljem, združenju Jugoslovancev v eno skupno in močno državo. V začetku je društvo vzdrževalo poleg knjižnice tudi dnevno časopisje in s tem nudilo članom vpogled v razvoj življenja ter razmah domovine. Tok časa pa je prinesel dnevniki tisk v sleherni hišo, zato se je društvo kasneje omejilo na razvoj knjižnice, ki jo še vedno izpopolnjuje, s čimer daje mladini toliko zaželenega štiva in s tem prilike do izobrazbe. Društvo goji poleg tega po možnosti tudi petje, godbo in šport. Vsako leto prireja v sezoni tudi po več poučnih predavanj.

Vrli Narodni čitalnici v Dravljah želimo da bi tudi v bodoče tako uspešno in plodonosno delovala na našem kulturnem polju, kjer ima sedaj mladina priliko nadaljevati plodonosno delo prvih ustanovnikov-rodoljubov.

Zakaj so se drva podražila

Ljubljana, 13. avgusta. Čene drvam so letos izredno poskočile, kar zadaja meščanom nemalo skrbi že sedaj poleti, ko se zdi zima še daleč. Ljubljancani se zalagajo z drvmi po večini iz krajev izpod Krima in pa seveda iz Dobropolja, Velikih Lašč ter vsaj okoli Stične in iz Polhovca gradca, odkoder prihajajo v mesto najlepša drva, če pa niso najlepša, pa imajo vsaj dobro mero. Tako zatrjujejo Polhovčani, a so tega mnenja menda tudi kupci. Letos pa ne gre samo za najlepše drvo, ker gredo v denar tudi slabša drva. Domačini v vaseh nad Polhovim gradcem in pa v dolini pripovedujejo, da že dolga leta niso teh krajev tako obletavali kupci drva, kakor letos. Nasprotno, popreje so se morali vsako leto oni sami potruditi in si poiškati odjemalcev v mestu, dočim prihajajo sedaj kupci sami in bi najraje kupili vse seloga. Kmetje jih poznajo in vedo, da so to trgovci, ki odpotujejo drva naprej, ne morejo jim pa ustreči v polni meri, ker se morajo, če hočejo ohraniti odjemalce za bodoča leta, ozirati v prvi vrsti na stalne odjemalce v mestu, katerim dohodnino drva leta za letom.

Letos, kot rečeno, drva ne bodo poceni. In kje tiči vzrok? Kmetje sami so sprva nastavili cene metru lepih drva 40 do 45 din na mestu, ko pa so jeli prihajati kupci, ki jih je bilo čedalje več, so se jeli kmetje zavedati konjunkture. V nekaj dneh so poskočile cene na 50 in kmalu na 60, sedaj pa že na 70 din za meter. Kot glavno tržišče drva slove Dobropolje z okolico, ki tudi določajo ceno. Tja so se kupci potrudili najprej in pokupili že ogromne množine drva, ki pa ne ostanejo pri nas, marveč jih izvažajo menda letos prvič tolikšne množine — v druge kraje države in ne, kakor se je splošnega mislilo, v inozemstvo. V naše kraje je prišlo letos že zgodaj veliko kupcev drva iz Beograda, Novega Sada in iz Subotice, ki nakupujejo najlepše blago. Samo eden izmed znanih dobropoljskih dobaviteljev drva je že odposlal v notranjost države nad 300 vagonov bukovih drva, skupno pa je bilo odposlanih iz Dobropolja in Velikih Lašč že nad 700 vagonov drva.

Zaradi velikega izvoza drva iz naših krajev cene še vedno skačejo. Kmetje, ki dovažajo drva v mesto, zahtevajo za meter že 95 do 100 din, kar v nemali meri obremenjuje domači proračun sleherni meščanske, uradniške in nameštenske družine. Ker se je letos pričela nakupovalna sezona za drva tako zgodaj, je verjetno, ako bodo kupci iz drugih krajev države še nadalje kupovali drva pri nas, da se bodo drva še podražila in da bodo jeseni cene precej nad 100 din kubični meter.

Kampanja nemškega tiska

Pariz, 13. avg. o. »Oeuvre« se danes obširno bavi s kampanjo nemškega tiska proti Runcimanovi posredovalni misiji na Češkoslovaškem. Listi pravi, da bi v Berlinu Runcimanu očitno radi onemogli uspeh. Poleg političnega pomirjenja ima namreč Runciman namen doseči tudi ureditev nekaterih gospodarskih problemov. Zato se bodo njegovi razgovori in pogajanja še precej zavlekli. Dokler bo Runciman v Pragi, se ne bo zgodilo nič takega, kar se ne bi dalo še popraviti. Če pa Runciman ne doseže nobenega uspeha in če bodo predlogi praške vlade od vodstva sudetskih Nemcev definitivno odklonjeni, je treba računati s tem, da bodo nastopili — brzokone že jeseni najresnejši dogodki.

Hudo neurje v Angliji

London, 13. avg. v. V raznih delih Anglije besne hude nevihte. V Londonu je nastalo snovi silno neurje, ki je zlasti v predmestjih povzročilo poplave in napravilo obilo škoda. V Nottinghamu je strela ubila nekega otroka. Davi je besnel nad Manchesterom vihar, kakršnega že več let ne pomnijo. Voda je zalila mnogo hiš, tako da so jih morali izprazniti. Škoda je zelo velika.

Letošnji turški manevri

Turška vojska ima trenutno manevre v Derzimu v Anatoliji. Vojaških vaj se udeležujejo trije armadni zbori, letala in tanki. Obenem čistijo vojaški oddelki anatolske predele razbojnikov, ki vganjajo v teh krajih še od turške revolucije svoje nesramno-

Pokojninski zavod v Beogradu

Beograd, 13. avg. e. V prostorih osrednje uprave za posredovanje dela je bila včeraj druga redna seja sveta Pokojninskega zavoda za javne nameštence v Beogradu, ki ji je prisostvoval tudi minister za socialno politiko in narodno zdravje Cvetković. Minister je med drugim izjavil, da bo ta zavod z dobro kreditno politiko v doglednem času postal ne samo važen socialni, temveč tudi gospodarski faktor, ki bo koristno vračal zbrani kapital narodnemu gospodarstvu. Na seji so razpravljali o proračunu uprave, o poslovanju in organizaciji in položaju zavoda in o vlaganju imetja v državne papirje ter glede ustanavljanja podružnic. Sklenjeno je bilo, da zavod kupi poslopje, v katerem so začasno nameštene pisarne, dokler si sam ne zgradi svoje palače. Glede organizacije poslovalnic v Novem Sadu, Nišu in Somboru je bilo sklenjeno, da se ta stvar ne izvede, dokler ne bo objavljen pravilnik o delokrogu teh poslovalnic.

Naši železničarji v Pragi

Beograd, 13. avg. e. Snoči je odpotovala v Prago delegacija Udruženja jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev. Delegacija tvori 25 članov s predsednikom inž. Vladimirom Žakičem in tajnikom Jovom Bakicem na čelu. Naši železničarji bodo v Pragi prisostvovali velikim slovesnostim, ki jih prireja povodom proslave 40 letnice obstanka in delovanja Društva čsl. železničarjev. Svečane proslave bodo 13. in 14. avgusta v Pragi. Skupaj z našo delegacijo je odpotovala tudi delegacija bolgarskih železničarjev, ki je včeraj prispela v Beograd. Bolgarska skupina šteje 20 delegatov; vodita jo predsednik inž. Pinterov in tajnik Delev.

Navodila za sprejem dr. Mačka v Beogradu

Beograd, 13. avg. e. Tajništvo bivše demokratske stranke je izdalo navodila za vzdrževanje reda ob prihodu dr. Mačka v Beograd. V teh navodilih vodstvo prepo-

Pestra razstava v Jakopičevem paviljonu

Razstavili so svoja dela 4 kiparji in 15 slikarjev

Ljubljana, 13. avgusta. V okvirju prireditve za mednarodni kongres katoliških esperantistov je bila v soboto odprta v Jakopičevem paviljonu umetniška razstava, katero je aranžiral trgovec z umetninami in okvirji Anton Kos. Prvič se je zgodilo v Ljubljani, da take razstave ni priredila Narodna galerija, umetniki sami ali društva, ki so v tesnejši zvezi z umetniškimi ustvarjanjem. Ker vemo, s kakšnimi težavami se morajo danes naši umetniki boriti za vsakdanji kruh, moramo vedeti, da to sprico na tak način aranžiranih razstav, da načelno ni ugovora proti njim, če imajo tudi umetniki od njih svojo gnotno korist.

Karla Bulovec je več let in razstavila v Ljubljani, to pot imajo v paviljonu portret knezovskega dr. Rožmana v mavcu in pa dve risbi, in sicer zopet portret dr. Rožmana in portret gospe Mirjane Il. Portret v mavcu priča o izrednem talentu Karla Bulovec in njenem nagnjenju za monumentalno obdelavo in oblikovanje predmeta. Gledalca pred obema risbama prevzame, pač drži in kretnja, a obe sta kakor nezdelani in v detajlih zarisani.

Stane Čuderman je razstavil nekaj študij in risb za veliko delo, ki ga izvršuje v kamniški cerkvi. Študije ustrezajo cerkve, nim potrebnosti.

Ivan Čargo se je unesel in bo mnoge prijatelje presenetil s svojimi olji, akvareli in risbami. Brez dvoma je Čargo močna umetniška osebnost, a mu žal ni usojeno se posvetiti docela umetnosti, ker se mora neprestano boriti za obstanek.

Maksim Gaspari, priznani slovenski folklorist, je razstavil 12 del v znanem slogu in obdelavi. Gasparija v tem žanru ni še nihče prekosil.

Božidar Jakac ima na razstavi več pastelov z dolenskimi pokrajinskimi motivi. Jakac se je povzpela na neko umetniško višino, v kateri suvereno ustvarja po svoji pozitivni pridobljeni šabloni.

Rihard Jakopič, slovenski barvni čarovnik, očara gledalca s svojimi olji. Naj nam impresionizem prija ali ne, Jakopič v njem izživilja svojo močno umetniško osebnost, prodrl je v vse tajne ustvarjanja z barvami, prodrl je, lahko bi rekli, v metafizično barvo. Ustvarjalec takega formata kakor je Jakopič ne more imeti dobrih učencev ne epigonov, ker ubija za desetletja vse po njegovih stopinjah iščooe se sodobnike in mlajše.

France Kralj tudi že dolgo ni razstavil v Jakopičevem paviljonu. Dve njegovi dobri plastiki iz umetnega kamna in marmorja sta pred paviljonom (Prirada in Fontana z ribami). Ti dve plastiki in v

paviljonu razstavljene »Veseli par«, »Govorci«, »Junači« so dobra kiparska dela, med olji in pasteli pa najbolj ugaja olje »Moja mati«. Kralj je mojster v miniaturni plastiki. Občudujemo lahko tudi njegove »Ilustracije«, tablo perorish.

France Koliš je mlad slikar, razstavil je štiri olja, ki diše močno po akademiji, manjka jim petat umetniške osebnosti.

Franc Pavlovce ima na razstavi kar 22 olj s krajinskimi motivi iz ljubljanske okolice in nekaj tihotitij. Poleg Jakopiča in Kralja je Pavlovce na tej razstavi najmočnejši. V svojih delih kaže fenomenalno nadarjenost in olikovalno moč.

Rajko Slapnik ima dve glede na predmet zelo zanimivi tihotitiji in dvoje oljnatih slik. Olje »Fužina I« je dokaz, da je Slapnik sposoben slikar in da bi lahko ustvaril kaj pomembnejšega.

Maksim Sedaj je razstavil samo eno olje »Mati z otrokom«, ki je kompozicija v elegantnem slogu in gospodski barvni obdelavi.

Francšek Smerdu je razstavil več plastik v marmorju in žgani ilovici. Po razstavljenih delih ni mogoče soditi o njegovi umetniški tvorilni moči. Dva reliefa sta čisto diletanstsko delo.

Hinko Smrekar je razstavil 10 koloriranih risb, ki imajo svojo vrednost. Smrekar je original med našimi risarji in slikarji s čisto svojstvenim slogom.

Augusta Šantel ima v paviljonu tri dobre akvarele, s katerimi ji moramo prisoditi kar dostojno in častno mesto med našimi slikaricami.

Saša Šantel je razstavil študije za sliko »Slovenski skladatelj« v dvorani Filharmonije, ki je v celoti posrečeno delo. Študije pričajo, da se je Šantel z vsjo ljubeznijo lotil dela in je zaradi tega uspel. Olja so slabša, odlični pa je akvarel »Motiv iz Pariza«.

Mirko Šubić ima na razstavi barvane skice za freske za župno cerkev v Mekinjah. Po teh skicah seveda ni mogoče soditi Šubića kot umetnika.

Bruno Vavpotič se je tudi naposled pokazal s štirimi akvareli z motivi iz Pariza. Akvareli razodevajo umetniški artizem, so nekakšne umetniške ilustracije, ki imajo svojo kvaliteto.

Ivan Vavpotič je razstavil osem olj in dve risbi. Olja kažejo Vavpotičevo tendenco po učinkovanju z živimi barvami, mnogim bodo všeč zaradi svoje pisanosti. Mak Vrtince in Avtoportret so olja, ki imajo tudi umetniško kvaliteto.

Ivan Zajc je mojster v detajlni obdelavi svojih plastik. Razstavil je štiri plastike v gipsu, najboljša je kompozicija »Slavonska pastirja«.

— nek.

Knez Pavle za ljubeljsko dirko

Ljubljana, 13. avgusta. Ljubeljsko dirko, združeno z jubilejem MK Ilirije, ki bo v ponedeljek 15. avgusta, je prejel vodstvo kluba davi krasen dar. Nj. Vis. kneza namestnika Pavla in sicer zlato uro, namenjeno najboljšemu jugoslovanskemu tekmovalcu. Darilo je že razstavljeno v izložbi pri Putniku na Tyrševi cesti.

Motoklub Ilirija poziva članstvo, da se sigurno in polnoštevilno udeleži ciljne vožnje jutri 14. t. m. na ljubeljski vrh, kjer bo od 8. do 13. sprejem gostov in tekmovalcev ciljne vožnje. Ob 13. bo odkritje spominske plošče in zasidre mlajša vrh Ljubelja pokojnemu zaslužnemu. lani smrtno ponesrečenemu predsedniku MK Ilirije Rudolfu Zalokarju.

Za dirko priredi Putnik avtobusne izlete na Ljubeljo, tako da se lahko vsako udeleži te velike mednarodne sportne prireditve.

Jesenski velesejem v Ljubljani

Ljubljana, 12. avgusta. Jesenski velesejem v Ljubljani bomo imeli letos od 1. do 12. septembra. Prireditve bo obsegala celo vrsto kulturnih in gospodarskih razstav, ki bodo zavzemale okrog 40.000 m² prostora. Največja izmed teh razstav bo mednarodna razstava fotografije in filma. Človek išče lepoto povsod: na nebu, na zvezdah, sončnih žarkih, oblakih, na poljih, njivah, vjugah cest, gorah — pa še bližje — na rožah, sadju, vejicah; potem: zgradbah ulicah in še sto in sto drugih reči. Najbolj zagonetna mu je lepota na živih bitjih, že zaradi življenja samega. Vse umetnosti vseh časov, ki jo opevajo, odkrivajo in razodevajo — ali nikoli je ne bodo dovolj opeli, ne popolnoma odkrile, ne razodele. Človek je skrivnost sam sebi, je le senca svoje duše. Zato je razumljivo, da ljudje zavestno ali podzavestno radi gledajo slike, pa kakršnekoli že. Fotografiji je dano neznano gledanje in nečno objavljanje. Zato bo fotografiska razstava gotovo vedno polna obiskovalcev. Fotografijo bo izpopolnjeval še film. Fotografiji sami in amaterji bodo samo pridobili, če si bodo to razstavo ogledali. Klub neodvisnih likovnih umetnikov bo podal umetnostno razstavo. Reja malih živali je našemu malemu človeku izdaten vir dohodkov. Vedno in vedno je treba stremeti za tem, da se reja pospešuje in reje navaža k smotnemu delu, ki jim bo prinašalo še več koristi. Leto za leto imamo na ljubljanskem velesejmu razstavo malih živali in naša javnost jih ne bi hotela več pogrešati. Zato bo letos prirejena I. Zvezna banovinska razstava vseh vrst malih živali in produktov, med malimi živalmi pa bodo ovce in kože razstavljene samo od 4. do 8. septembra.

Ljubljanski velesejem je vedno posvečal veliko pozornost našemu kmetijstvu. Tudi tokrat je ostal zvest svoj nalogi in bo letos priredil ob sodelovanju Zveze selekcijskih organizacij za sivorjavo dolensko govedo in s pomočjo kraljevske banke uprave zvezno razstavo sivorjave govedi dne 10. in 11. septembra, ki bo združena s plemeniskim sejmom. Jugoslovanska kinološka zveza priredi državno razstavo plemeniskih

psov 1. in 2. septembra. Zveza gospodinj v Ljubljani pripravila razstavo »Naši gostec«, v kateri bo prikazala našo ženo v službi tujkega prometa in kot središče tem pa seveda ne bo manjkalo razstav raznih industrijskih in obrtniških proizvodov, med njimi tudi slavno znana razstava pohištva. Harmonika je postala naš splošen naroden instrument, saj imamo že močne zbere mladinskih harmonikarjev, medtem ko je bila harmonika prej dosegljiva navadno šele odraslim fantom. Jugoslovanski harmonikarji se bodo udeležili za jugoslov. prvenstvo v nedeljo dne 11. septembra. Na vinskem oddelku velesejma bo pripravljeno lepo zabavišče. Tamkaj bodo koncerti, ples, variete s prvostvornimi atrakcijami in najrazličnejša ljudska zabavišča. Na železnicih ima vsak obiskovalec polovico vozniš. Na odhodni postaji naj poleg cele vozne karte do Ljubljane kupi še železniško izkaznico za dan 2.—. Na velesejmu bo dobil velesejemsko legitimacijo in potrdilo o obisku, nakar bo imel brezplačen povratek. Potovanje v Ljubljano je dovoljeno od 27. avgusta do 12. septembra, povratek pa od 1. do 17. septembra.

Z živilskega trga

Ljubljana, 13. avgusta. Danes je bil rekorden naval na živilski trg v tej sezoni. Blaga je bilo več predvsem zaradi dveh praznikov, razen tega je zdaj že višek sezone: dozorevajo že vsi pridelki, ki prihajajo v poštev za prodajo na našem trgu, dovolj je pa še napredaj pridelkov zgodnje poletne sezone. Tudi lepo vreme je mnogo pripomoglo, da so imele naše gosposidine danes tako lepo izbiri na trgu. Z blagom samim na sebi so zdaj zadovoljne tudi najbolj izbirne gosposidine, pač jim niso všeč cene, kakor jim niso nikdar. Kljub temu kupčija dobro cvete. Danes so gosposidine zlasti precej posegale po gobah, ki jih je bilo nenavadno mnogo napredaj in so se pocenile na 8 dinov ali na 3 din merica. Da gosposidine še bolj posegajo po gobah, jih gobarji strašijo, da gobe ne bodo več dolgo rastle. Zanimivo je, da na Notranjskem zdaj sploh ne rasto jurčki (na trgu so predvsem gobe z Goranskega), kar si kmetje razlagajo s tem, da je letos gobe uničila »medica«. Opazujmo namreč, da je malo gobe, ko je mnogo medu, ko cveto hoje. Cvetni prah ali medica pa baže uniči gobe... Čebelarji letos prodajajo med po 12 din kg, ker ga je izredno mnogo.

Najcenejše blago na trgu so nedvomno sladke buče, ki jih pa pristni ljubljanci ne cenijo posebno. Lubenice so se pocenile na 1,5 din kg, dinje pa na 3 din. Naše gosposidine raje kupujejo sadje, čeprav je znatno dražje. Najdražje sadje so zdaj breskve, vendar jih prodajajo že od 12 din kg. navzgor. Prispele so zelene smokve drugega pridelka. Prodajajo jih po 10 din kg. Kmetice prodajajo jabolka povprečno po 2 do 3 din kg. Napredaj so seveda tudi dražja in cenejša jabolka. Najlejša prodajajo stalni prodajalci na sadnem trgu po 6 din kg.

Čeprav si varčne gosposidine žele, da bi bila zelenjava in solivje še bolj poceni, vendar se ne bosta več pocenila. Tako je zdaj n. pr. strošji fižol po 1,5 do 2 din kg. Cenejši nedvomno ne bo. Lani je bil dražji. Po tej ceni so ga prodajali predlanskim. Poceni so nedvomno tudi kumare. Za vlaganje dobiš 100 kumaric za 6 do 7 din. Novi krompir prodajajo na debele

po 90 par. Zeljate glave so po 2 do 3 din kg. Krompir in zelje se bosta še nekoliko pocenila. Zelje bo letos znatno cenejše kakor lani. Zdjaj je napredaj tudi že jesenska solata. Najlejšo endivijo prodajajo po dinarju glavo.

Vsekakor so pa upravičene tožbe gosposidin nad draginjo na perutinskem trgu. Par piščancev je po 30 do 34 din. Draga so tudi jajca; lepša so že po 75 do 80 par komad.

8 filmskega platna

— Francoska filmska opereta. V kinu Matici in v kinu Unionu četeta te dni dva filma, ki sta oba francoski filmski opereti. Ni še dolgo od tega, ko smo v ljubljanskih kinematografih mogli gledati in poslušati samo puhle, do skrajnosti nesodobne in kičaste dunajske in berlinske filmske operete. Naša filmska podjetja so tak filmski kič že kar na debelo vsiljevala občinstvu. To se pravi, te vrste filmov ni bilo treba vsiljevati, ker je od prevrata do poslednjih let naše kinematografsko občinstvo drlo k predstavam, kadar so kazali bedasto zaljubljene huzarje, osladno sentimentalnost obubožanih aristokratov in podobno. Blagajna je bila zadovoljna, in zaradi tega so podjetniki vrtili take filme. Polagoma so začeli prodirati v naše kinematografe ameriški filmi. Sprva jih večina kino-obiskovalcev ni rada gledala, a končno je ameriški film zmagal tudi pri nas. Vmes se je pojavil na platnu tudi kak francoski film. Tako so prišli ljubljancem na okus za dobre filme. Nemški film je seveda še vedno prevladoval. Med tem pa je ameriška filmska proizvodnja, pa tudi francoska filmska proizvodnja, napredovala k neverjetno hitrim korakom navzgor do kakovostnih filmov, ki so začeli izpodirati nemško filmsko proizvodnjo. Po politični spremembi v Nemčiji ni bilo težko Američanom in Francozom konkurirati z Nemci. Kakor vse panoge umetnosti, je tudi nemški film začel propadati. Ljubljanski kinoobiskovalci so se dokaj hitro privadili ameriškem in francoskemu filmu, njih okus se je s tem zboljšal in danes že kar težko gledajo nemške limonade in nemško tendenčno filmsko »umetnost«.

Zdjaj ima Ljubljana tudi priliko, da spozna kakovost francoske filmske operete. »Ples v operi«, ki teče v Matici, in »Moderni Romeo«, ki teče v Unionu, sta dve tipični francoski filmski opereti. Obe sta odlični. sijajno režirani, dobro igrani, zabavni in duhoviti. S primerjavo teh operet onim filmskim kičem, ki smo jih dobivali z Dunaja, spoznamo posebno jasno vrednost francoske filmske operete. Saj človek od operete ne zahteva kdo ve kaj. Lahko reče, da je vse skupaj neumnost, ko zapusti dvorano, a vendar se je zabaval in se je nasmajal in mora končno priznati, da le ni bilo škoda denarja za vstopnico. Vsem kinoobiskovalcem, ki si žele lažjih, zabavnih filmov, ki imajo kljub temu svojo vrednost, bodo naši kinematografi ustregli, če bodo dajali v svojih dvoranah francoske filmske operete namesto nemških.

Neurja in nevihte

Sv. Tomaž pri Ormožu, 12. avgusta. Letos smo imeli že od pomladi redko dež, da je bila skoraj že suša. V preteklem tednu smo pa dobili vendar dež, dvakrat zaporedoma, v petek in soboto zvečer, le da je prihrumelo neurje z bliskom in gromom in silnim vetrom. Čez dan pa je pritisla silna vročina, bilo je nemogoče sporno. Zemljo je doobara namočilo. Nekaterim ljudem pa še ni bilo zadosti dežja. Ti so v nedeljo po dežju spet molili v cerkvi za več dežja. V ponedeljek 8. t. m. je zgodaj jutraj najprej padala gosta drobna toča, ki je naredila nekaj škode v vinogradih na grozdju. Čez eno uro pa se je viliha tako huda ploha, da stari ljudje ne pomnijo take. Prihrumela je silna nevihta z bliskanjem in gromenjem, med nevihto pa je tudi parkrat tresnilo v drevesa v bližini hiš. Lilo je skoraj dve uri kakor iz škafa, da so bile vse doline polne vode.

Škode je naredila ploha veliko, poplavlila je vso otavo, z bregov pa odnašala zemljo, posebno sveže razorano, ker so zdaj vsi repo sejali. Mnogim je odneslo pol njive v dolino na travnike, da so vsi blatni, ko še otava nikjer ni pokošena. Zdjaj se je pa poletje menda poslovilo od nas in se že oglašja jesen. Par dni se vleči po dolinah jesenska megla. Jutra so že precej hladna. Takšno vreme se pri nas začne navadno šele proti koncu septembra ali v oktobru, letos je pa tudi jesen bolj zgodnja kakor je bila pomlad.

Iz Radeč

— Solstvo. S Solstvom letom 1938/39 se spremeni občinski strokovni tečaj v popolno strokovno nadaljevalno šolo. Da bo omogočen poset te strokovno nadaljevalne šole tudi obrtniškim vajencem in pomočnikom iz pod 18 let starosti iz vse bližnje okolice šole, odreja banska uprava, da pripadajo iz šole okoliš strokovno nadaljevalne šole v Radečah sledeče občine odnosno kraji: 1. Vsi kraji občine Radeče in občine Loka, 2. Kraji Jagnjenica in Podkraj. Na podlagi te odredbe kraljevske banke uprave se opozarjajo vsi mojstri na tem določenem teritoriju, da bodo vpisali vse vajence v radečsko strokovno nadaljevalno šolo pravdašno in jih redno pošiljali v šolo v izogib zakonskim posledicam. Upraviteljstvo strok. ned. šole v Radečah obvešča tem potom vse mojstre in mojstrice, da se vrši vpisovanje v to šolo od 29. do 31. t. m. dnevno od 8. do 11. in od 3. do 5. popoldne v pisarni ljudske šole. Pri vpisu v prvi razred je treba predložiti zadnje šolsko spričevalo in vplačati vpisnine din 10 in šolnine din 80. za vse šolsko leto. Naknadni vpis bo dovoljen le v izjemnih slučajih. Rodni pouk se prične 1. septembra, začasno po starem urniku.

— Občinski sejem. V torek se je vršil v Radečah občinski živilski in kramarski sejem, ki pa je bil slabšo otiskano. Živine je bilo sicer precej, kupcev pa zelo malo in tudi cene so bile zato slabe.

— Nagradno kegljanje. Kakor smo že poročali, priredi podružnica sv. Cirila in Metoda v Radečah v dneh 15. sv. in 28. avgusta veliko nagradno kegljanje na dobitke. Kegljajo bo vsakokrat od 15. do 19. ure na vrta g. Hmelj Ljudmike. Razdelitev nagrad bo dne 28. t. m. ob 17. uri isto tam. Podprite s svojim posetom to potrebnemu društvu.

— V znamenju športa. V nedeljo in v ponedeljek na praznik se nam obeta lep sportni spektakl. Agilni sportni klub SK Ra-

deče je povabil v goste močni in simpatični enajstori in to prvi dan prvotrazredni klub SK Trbovlje iz Trbovelj, za v ponedeljek pa Jesenčane in sicer prvotrazredni klub SK Kovinar. S Kovinarjem bo otemen re. vanja tekma, ker so naši nogometaši že gostovali na Jesenčanih in zmagali s tesnim rezultatom 2:1. Ker sta obe prireditvi združeni z velikimi tekmami, naprosamo občinstvo in prijatelje nogometa, da se v čim večjem številu udeležijo obeh prireditvev in tako finančno podprejo naš najboljši klub v Posavju.

Obesila se je

Sv. Jurij ob Ščavnici, 12. avgusta. V četrtki jutraj se je po Murščaku raznesla vest, da so našli pri C. neko žensko obešeno. Nesrečnica je okrog 60 let stara ženska Terezija Mirova.

Čeprav je imela v Murščaku svojo lepo želarijo, ni živila tam, ampak se je preselila k svoji hčeri. To pa zaradi tega, ker se z možem nista razumela. Živila sta že dalje časa vsak za sebe, kar je žensko, ki je bila doobrega srca, silno bolelo in jo gnalo v obup. Zadnji čas je tavalja vsa zmešana okrog in je kazala znake duševne zmedenosti.

Okrog 2. ponoči je v četrtki nenadoma vstala in odšla iz hiše. »Kam pa, mati«, je klicala hčerka za njo, a ni dobila odgovora. Vžgala je svečo in jo šla iskat. Ko ji je veter ugasnil svečo, je po brezupnem iskanju odšla v hišo k svojim otrokom. Mati je ta čas ostala svoja. Obesila se je na nizki tram v listnjaku, tako da je ženska, ki jo je drugi dan tam našla, v prvem hipu mislila, da samo spi. Revo so nato mrtvo prenesli v posteljo v hišo. Pokopali jo bodo v soboto. Njeno tragično smrt pomiluje vsa fara.

Na Gorjance pojdemo

Novo mesto, 11. avg. Vsako leto 15. avgusta naskočijo novomeški planinci romantične Gorjance. Skupni izlet prijateljev novomeškega podružnica SPD. na prvišem. Trdinovem vrhu, podružnica prireja že tradicionalno planinski praznovanje. Ob tej priliki kažejo Belokranjci in Zumberčani že izumirajoče narodne običaje, igre in ples.

S Trdinovega vrha se nudi krasen razgled zlasti proti Alpam, pa tudi proti vzhodu. Lepote Gorjancev znajo posebno ceniti Zagrebčani, celo bolj kakor domačini. Mnogi prihajajo na oddih k Sv. Miklavžu.

Izhodišče na Gorjance je Novo mesto. Turisti lahko izbirajo med tremi potmi. Najbližja pot drži po gozdu za Zobjo vasjo, Hruško, skozi Gaberje, ob Gospodini, in k Sv. Miklavžu. Druga pot vodi skozi Gotno vas ob Težkem potoku mimo Verduna (naj vas ne moti po vsem svetu znano ime nepremagljive francoske trdnjave), Orehka in Dolza in po hudourniku k Tovarni. Tretje poti se lahko poslužujejo tudi avtomobilisti, namreč državne ceste, ki se vzpenja v lepih zavojih proti vrhu. Od državne ceste se odcepi pri Oglicarji zasebnica cesta k Tovarni, ki je prav za prav križišče gorjanskih poti. Od tu se napotimo proti Trdinovemu vrhu, do kamor je približno 40 minut hoda. Na vrhu bude pozornost razvaline dveh cerkva, sv. Jere in sv. Ilje. Tu je bila nekdanja meja med Kranjsko in Hrvaško.

Proti vzhodu nas vabi pot po prijetnih košenicah k Sv. Miklavžu, kjer je poleti največ turistov. Nekateri tabore pod šotori, večina jih je pa nastanjenih v planinskih kočah. Naprej proti vzhodu drži pot po divje romantični soteski ob strmem pečevju k Pendirjevki. Med Sv. Miklavžem in razvalinami žage ob Pendirjevki je Huda peč. Zelo lepa je tudi pot ob potoku skozi Cerov log do Orehovice in k znamenitemu gradu Prežku, kamor je zahajal tudi Prešeren. V grajski kleti na steni je še ohranjen njegov podpis.

Toda sami opisi gorjanskih lepot in zanimivosti so brezbarvni. Šele, ko boste obiskali Gorjance, jih boste začeli pravilno ceniti. Zdjaj se vam nudi najlepša prilika. Gostoljubni Dolenjci vas vabijo.

Mariborski drobiž

— Saharinfek. ... Studenski orožniki so v Zgornjem Radvanju izsledili novo saharinsko družbo, ki se je pečala predvsem s tihotapstvom saharina in vžigalnih kamenčkov. Pri neki posestnici pa so našli med hišno preiskavo precejšnjo količino saharina, ki so ga zaplenili. Preiskava se nadaljuje.

— Rdeči petelin na deželi. V Pintovcu ob severni meji je izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopu posestnika Ivana Mar. kiča. Domačinom in gasilec se je posrejevalo ožen lokalizirati in je zgorelo le podstrežje. Škoda znaša okoli 15.000 din.

— Središče. Ponočitev »Čestega brata« na Gradšču na prostem bo v nedeljo 14. t. m. ob 15. uri. Ormožani in Ptujčani imajo do Središča zelo dobre železniške zveze. Življenjski promet ob meji. V zadnjem času se silno množe primeri, da prekoračijo razne osebe našo mejo na ilegalen način. Naši budni grančarji so pri prekoračenju naše meje zasledili več oseb, ki so jih pri. jeli in se bodo morale zagovarjati pred ob. lastvi.

— Letno gledališče Sokola Raše ponovi v nedeljo 14. t. m. ob 15.30 uri v okvirju prireditve Mariborskega tedna narodno igrvo v 4 dejanjih: »Miklova Zala«, katero je po romani dr. J. Šketa napisal Franjo Sornik in katere je v režiji opernega peva, ruskega rojaka g. Vekoslava Janka doživel pri premieri prodoren uspeh. Premieri te igre je prisostvovalo nad 3.000 gledalcev nekaj stotin jih je pa na žakost monalo oditi, ker je bil ves prostor za gledalce natrpano poln. Tem bo lokrat dana prilika, da si igro ogledajo, ki jih bo prav gotovo zadovoljila. Ogledje si posnetke od prve vrli dovojlja. Ogledje si posnetke od prve vrli dovojlja.

— Jublejna kulturna razstava na Mariborskem tednu. Onim, ki so se name. ravno udeležili narodnega tabora v Mariboru, se nudi še vedno ugodna priložnost, da izkoristijo polovično voznino za obisk Mariborskega tedna in velike jubilejne kulturne razstave v okvirju proslave 20-letnice Jugoslavije v Mariboru. Vozna obdobja teja za dopolnjevanje do 15. avgusta in za

povratek iz Maribora do 19. avgusta. Jubilejna kulturna razstava nazorno prikazuje obiskovalcu razvoj kulturnega, prosvetnega in socialnega življenja v Mariboru in svobodni državi. Tudi oslale razstave in prireditve v okviru Mariborskega tedna so pravdo letos izredno zanimive ter pričaku. jemo, da bo obisk zunanjih gostov prav posebno v zadnjih dnevih zelo močan.

Beležnica

KOLEDAR

DANES: Sobota, 13. avgusta katoličani: Janez Berhman, Kasijan

JUTRI: Nedelja, 14. avgusta katoličani: Evsejki

POJUTRI: Ponedeljek, 15. avgusta katoličani: Vnebovzetje

DANASNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Poldevice
KINO SLOGA: Zakon prerije
KINO UNION: Muhasta nevesta
KINO SIKSA: Klic Matterhorna
KINO MOSTE: »En dan smeha« (Bratje Marx) in »Kraljica džungle«

PRIREDITVE V NEDELJO IN NA PRAZNIK

KINO SLOGA: Pod srečno zvezdo

OSTALI KINEMATOGRAFI ISTI SPORED

DEZURNE LEKARNE

SOBOTA IN NEDELJA: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Garts, Moste — Zaloška cesta.

PONEDELJEK: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkoczy ded, Mesni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

»Slovenec« esperanto

»Slovenec« se je danes lotil v rubriki »Kaj pravite« nekoliko nevaležnega gradiva. Gospodje se zgražajo, da jo je neki tuj zastopnik katoliških esperantistov, ki so nedavno zborovali v Ljubljani, dobil po nosu. »Pisec se zanima, kakšen znak je nosil tisti vitez, ki je tako ljubeznivo klatil po gostih.

Vitez? Kaine, gospodje, zopet aluzija na sokolsko organizacijo? Toda, ker želite vedeti, kakšen znak je nosil »vitez«, nam dovolite, da vam postrežemo z informacijo.

Morda vam je znano, da se esperantisti po svetu vedno obračajo na tovariše, ki nosijo esperantske znake. Sokolski znak seveda ni esperantski, kakor tudi ni esperantski sokolski. Vaš vitez, ki je mahnil po tujem esperantistu, je pa nosil esperantski znak, kar vas bo pač zanimalo. Saj poznate tisti esperantski znak z zeleno zvezdo in križem v papirčevih barvah? Potrebno bi bilo, da bi ga poznali. Najbrž vas bo tudi zanimalo, da je vaš esperantist doma iz Šiške in ga člani Kraljevnega kongresnega odbora dobro poznajo. Svetujemo vam torej, obrnite se na gosposde prireditelje esperantskega kongresa. Saj se menda niste sprli z njimi? Vitezi niso, za kar vam jamčim.

Esperantist.

Naša vest da je bila tretjina kamnoseških del za palačo Slavije oddana v Zagrebu, ni točna. Vsa kamnoseška dela je dobila ljubljanska tvrdka A. Vodnik. Čestitam!

Dolitični obzornik

Cudovita odkritja

V »Hrvatski Smotri« je napisal neki don Bare Poparić razpravo o postanku glagolice. Don Poparić dokazuje, da glagolice nista iznašla sveta brata Ciril in Metod, nego že zdanjav pred njima preatari Hrvati. Glagolica je bil star hrvatski črkopis in si ga je sv. Ciril samo sposodil pri Hrvatih. Dalje razpravlja don Poparić o krstu Hrvatov in pravi, da so bili Hrvati že katoličani, ko solunska brata za njih še niti vedela nista. Ti kršteni Hrvati so imeli rimske cerkvene obrede toda hrvatsko bogoslužje.

Časi se izpreminjajo

V Sarajevu bodo gradili novo pravoslavno katedralo. Odbor za zidanje cerkve je kupil od ministrstva vojske in mornarice staro avstrijsko trdnjavo Draguljac na Trebinju, zidano iz rezanega kamna, ki ga bodo porabili za zidanje nove cerkve. Tako bo služilo kamenje avstrijske trdnjave, zgrajene v obrambo Sarajeva pred srbskimi napadi, za zidanje srbske pravoslavne katedrale v bosanski metropoli.

Razpust JČ lige v Sarajevu

»Jugoslovanska pošta« poroča, da je bila z odlokom policijskega ravateljstva v Sarajevu na podlagi 11. člena zakona o društvih razpuščena Jugoslovansko-češkoslovska liga v Sarajevu, ker je prekoračila svoj delokrog. Im

Mariborska doba „Slovenskega Naroda“

54 mesecev dela in uspehov za probudo naroda in za slovensko tiskarno v podravski prestolnici — Zanimivi zgodovinski podatki

Ljubljana, 13. avgusta. Narodnostne prilike v slovenskem Podravju in na Stajerskem sploh so bile pred ustanovitvijo »Slovenskega Naroda« zelo mlačne. O tem pričajo že ustanovna vabila čitalnic, pisana v nemščini in slovenščini. Uradovanje slovenskih denarnih zavodov je bilo prvotno le nemško. Rodoljub dr. Dominkuš je n. pr. le za silo lomil slovenski, vendar je bil prav on prvi odvetnik na Stajerskem, ki je začel že l. 1862 dopisovati z uradi in sodnijo slovenski.

Ob ustanovitvi Slovenske čitalnice 1861. v Mariboru je

vladalo med Slovenci malodušje.

Izmed štirih, takrat izhajajočih slovenskih listov so bile Mariborskim Slovincem na razpolago le »Novice« in še te edino v kazinski restavraciji. Peščica rodoljubov okrog čitalnice se je z vneto lotila posla, da vzgoji narodno zavest v mestu in v ta namen je prirejala slavnostne sestanke. Prvo obilnico obstoja je čitalnica l. 1862 proslavila zelo lepo, se lepše je uspela velika Ciril Metodova slavnost na prostoru ob sedanjih Radvanjski cesti, ki je privabila blizu 6000 Slovincov iz Maribora in okolice. Da bi povzdignila slovensko glasbo, je mariborska čitalnica priredila manifestacijo slovenske pesni, kjer se je posebno uveljavil skladatelj Benjamin Ipavc. Slomškova slavnost l. 1865 je že bila vsenarodna politična manifestacija, ki je proglasila znani »mariborski program«. Pri tej priliki so mariborski rodoljubi določili odbor za postavitev spomenika zaslužnemu vladiki, v katerega so povabili po dva zastopnika čitalnice, škofije in mestne občine. Nemški mestni očetje so bili proti spomeniku, ker niso mogli pozabiti Slomškovih slovenskih paritskih listov. Tako je odbor životaril, zamislil spomenika je 1866. zaspala, naprotstva med liberalnimi nemškimi Mariborčani in konservativnimi slovenskimi meščani so se posebno ob priliki vprašanja o konkordatu zelo zaostala. Ko je predlog o konkordatu propadel, so nemški demonstranti v Mariboru razbili okna na škofiji in bogoslovnici. Takšno napeto stanje med Slovenci in Nemci je vladalo vse do nastopa »Slov. Naroda«.

Slovenskega tiskarskega podjetja takrat v Mariboru še ni bilo.

Prvo tiskarno je preselil v podravsko prestolnico l. 1795 Nemec Franc Anton Schütz iz Ptuj. Bila je kaj preprosta, z lesenimi tiskarskimi stroji in črnolom, ki so ga na domač način kuhali kar na ulici. Schütz, ki je 1809. umrl za jetiko, je tiskal Volkmerjevo slovensko »Hvalo kmetizkega stana ino tobazije trave«, dve izdaji »Vezne pratike« in drugi natis »Malega besedisa«.

Za njim je prevzel tiskarno njegov pastorek, Ignacij Dunschegg. V slovensčini je tiskal tudi Verdinkovo izdajo »Vskandani kruha«. Komaj 30 let starega ga je pobrala griža. Obrat je zastopil svojemu pomočniku Jožetu Janschtzu, potomcu stare mariborske družine, ki je prišla v mesto iz sosednjega Pobrežja in kakor kaže ime, bila nekoč slovenska. L. 1848 je bila tiskarna tehnično povečana, dobavljen je bil železen tiskalni stroj, l. 1857 pa prva brzotiskalnica. Ko je decembra 1859. Janschtz umrl, ga je nasledil sin Edvard.

V dobi 40 let je natisnil stari Janschtz tri izdaje Verdinkovega »Vskandani kruha«, Kremplov »Nemško-slovenski Katekizmus« in še pet slovenskih knjig. Majhna žetev, kar pomeni, da je bil

Maribor za Slovence v tem času mrtev.

Edvard Janschtz je obrat še izboljšal, med njegovimi oddelci je bil tudi škofski ordinarijat tja do ustanovitve prve mariborske slovenske tiskarne 1871. Tu so se tiskale Slomškove »Drobtinice«, Kosarjev »Anton Martin Slomšek«, almanah gimnazijcev »Lada«, tri Prelovene knjige, Remčev »Samo«, narodno vzgojna igra, ki jo je oblast prepovedala predvajati, Raičev »K. Haviček Borovški« in Vošnjakov »Slovenski tabori«. Dne 30. marca 1862. je izšel pri E. Janschtzu »Correspondent für Untersteiermark«, iz katerega je po raznih spremembah izšla današnja »Maribor Zeitung«. Prvotno je list poročal tudi o slovenskih zadevah. Izdajatelj, čeprav Nemec, ki ni znal slovenščine, ni maral preloma s Slovenci. Po nemških zmagah l. 1870 je postal list izrazito glasilo spodnještajerskih Nemcev. E. Janschtz je pa poizkusil pritegniti Slovence z izdajo »Slovenskega Slovenca«, katerih 13 števk je 1871. brez haska propadlo. Od 16. januarja 1867. do 27. junija 1871. je tiskal Janschtz »Slovenskega gospodarja«, k njemu se je moral zateči tudi »Slov. Narod«, ko je s prvo številko 2. aprila 1868. razveselil Slovence.

Zelja po slovenski tiskarni v Mariboru je bila

sprožena že l. 1867

ko se je ustanovljala »Slov. Narod«. Prvotno je bilo delničarjev premalo. Pomladi 1869. je Božidar Raič predlagal, naj bi se denar, nabran za Slomškovo spomenik, porabil za slovensko tiskarno. Pisal je: »Mi Slovenci, ki smo šele obdobje postavili slovenskemu poslopiju, dolžni smo najprvo skrbeti za prilično streho, potlej šele smemo misliti, kako bomo si sobe slikali, Florjano ali Jurja na svili vesili.« Predlog sicer ni prodrl, ima pa Raič glavno zaslug, da se je misel slov. tiskarne le pozivila.

Dne 6. marca 1870. so izdajatelji »Slov. Naroda« sklicali zaupen sestanek v Celju, kjer so sklenili, ustanoviti v Mariboru tiskarno »na akcije« in v ta namen že zbrali 10.000 gl. delnic. In da je prav za prav

rojstni dan »Narodne tiskarne«.

Urednik Tomšič je 9. maja 1870. vložil prošnjo pri mariborskem magistratu za tiskarsko dovoljenje. Dne 9. junija je mestni zastop prošnjo zavrnil, češ naj se zakonito predpisanimi dokazi o sposobnosti prošilca obrne na graško namestništvo. V »Slov. Narod« je Tomšič občinske može ostro grajal, češ »da je vsakemu državljanu dovoljeno baviti se z vsakotero obrtnijo. Poskusili bomo ali višje instance kaj bolje vedo, na kaj so pri-sezle«.

Dne 1. avgusta 1870. je šla prošnja v Gradec. V njej navaja Tomšič, da Janschtzeva tiskarna ne zadošča narodu, ker misli list (Sl. N.) v bodoče izhajati večkrat na teden. Ma uradno zahteva namestništva za

pojasnila o Tomšiču in njegovem političnem udejstvovanju je mariborski okrajni glavar poslal lastnoročno pisano izjavo, kjer sklepa, da Maribor sploh ne potrebuje nove tiskarne, da Tomšič nima potrebnega premoženja in daje na razpolago samo ime, dočim so pravi gospodarji in prosilci za koncesijo lastniki Slov. Naroda in narodnoklerikalni (!) voditelji, ki stremijo po spremembi sedanjega državnega stanja v Avstriji, hoteč ustanoviti slovensko državo, za kar jim nobeno sredstvo ni preslabo. Izročiti tiskarno takim ljudem v roke bi bilo naravnost nevarno (!).

Mariborski mestni svet pa odgovarja v svojem poročilu o Tomšiču, da je pristal »narodne klerikalne stranke na Spodnjem Stajerskem, da je bil kot urednik 24. februarja 1869. obsojen na 110 gl. kazni, sicer pa da je popolnoma brez graje. Kot dovršenemu pravniku mu ni mogoče odrediti potrebne izobrazbe. Proti temu sklepu so glasovali trije mestni svetniki, ki so »živje govorili za to, da se tiskarna dovolje«.

Iste dne ko je šel sklep mestne občine v Gradec, je Tomšič v Slov. Narodu ostro ožigosal »sramotni čin zastopstva družega mesta v deželi«. Pozval je mestne očete »naj bi iz sanitarnih razlogov enkrat pogledali sedanjo mariborsko tiskarno in potem bi morebiti drugače sodili o potrebi redne tiskarnice. Jurčiču je pisal Tomšič, da bi Mariborčani novo tiskarno »jako radi imeli«, ker Janžiča črte.

Dva člena sveta pri graškem namestništvu sta bila brez pomislekov za slovensko tiskarno. dva pa proti. Namestnik, ki se je poznal, da ima Maribor blizu 13.000 prebivalcev, je z rešitvijo 16. okt. 1870 odločil, da se

zaprosena koncesija podeli,

ker imajo mnoga mesta z enakim številom ljudi po tri tiskarne...

»Slovenski Narod« takrat se ni bil aktiviral. Treba je bilo premagati začetniške težave, zato razmerje med slobo plačanim urednikom in lastništvom ni bilo baš rožnato. Tomšič, na katerega je bila koncesija tiskarne izdana, je celo zagrozil z odstopom, če se njegov položaj ne izboljša. Potegovale se je za večje sodelovanje pri listu in pisal Jurčiču: »Da bi jaz dobil kompanijona — žida ali kakoršnega koli hudica gšestmana, ki ima kakih 10.000 forintov denarja, jaz bi sam šel v Ljubljano ali pa tukaj ustanovil tiskarno in nov list«.

Dominkuš je spor poravnal, skupno sta šla s Tomšičem v šmarje, kjer so pridobili bogatega veleposelnika Fr. Skazo in podjetnega Tanišča za sodelovanje pri ureditvi tiskarne. Za faktorja je bil prvotno določen stavec Martin Jelovešek iz Ljubljane, ker mu pa Tomšič ni bil naklonjen, so nastavili I. Wosetkega iz Gradca, za 1200 gl. plače na leto.

Tomšič je vabil na sodelovanje v Maribor Levstika in Jurčiča. Prvemu je pisal:

Sloves šišenske „kurje fabrike“

Sezidana je bila tik pred vojno in zato ji je bil usojen kratek prospek

Ljubljana, 13. avgusta. »Kurja fabrika« v šiški uživa dovolj velik sloves in ga ni treba opisovati po drobnosti. Ne poznamo je le dobro šiškarji, temveč tudi ljubljanci in ožjem pomenu besede. Njen sloves se ni zmanjšal, kajti »fabrika« še vedno obratuje. V nji sicer ne »fabricirajo« več kokoši. V slovihih barakah stanujejo ljudje. Kurja fabrika se je spremenila v stanovanjsko kolonijo. To pa zasluži primerno pozornost. Morda kdo ne ve, kje smo imeli v šiški znamenito kokoško farmo, ki jo šiškarji preimenovali v kurjo fabriko. V resnici ni tako lahko povedati, kje stoji imenitne barake, ker ulica še nima napisnih tablic. Vendar jo lahko imenujemo Galetova pot. Drži od znanje (bivše!) Kmetove gostilne ob Celovski cesti proti gorjenjski železnici. Kmetove gostilne pa tu di ni več. Pred tedni je bila prodana. Kupila jo je Kmečka posojilnica, ki je lastnica zemljišča vzdolž Galetove poti s »kurjo fabriko« vred. Nedavno je Kmečka posojilnica prodala hišo in vrst šolskim sestram, ki bodo imele od 1. septembra v bivši Kmetovi hiši konvikt. Blagor ubogim!

Tako vzdihne, ko si ogledaš bivšo kurjo farmo. Pred vojno je kavarnar Krapeš z družabnikom Dittrichom sezidal znamenito farmo, ko je cvetela kupčija s perutnino. Tedaj je Ljubljana zalagala Trst s piškami. Kurja fabrika je bila tedaj še na deželi, Ljubljana še ni preraščala svojih mej in šiškarji se še niso šli med Ljubljance. Galetova pot je bila v resnici pot, in sicer poljska pot. Ob nji so se vrstili štirje veliki zidani hlevi ali kokošnjaki. Kdo bi mogel tedaj napovedati, da bodo čez četrto stoletje v teh kokošnjakih stanovali ljudje namesto kokoši. Blagor ubogim!

Farma je bila sezidana tik pred vojno, zato ji je bil usojen kratek prospek. Med vojno se ljudje niso posebno mastili s piškami in ni čuda, da je »kurja fabrika« skrahirala. Veliko zemljišče s farmo in hišo ob cesti je kupila Kmečka posojilnica. Kmalu se je v »fabriki« naselilo vojaštvo. Znamenje časa: pred vojno so bile kokoši v teh barakah, med vojno vojaštvo, po vojni nekaj časa letalska četa, zdaj pa stanujejo v njih ljudje. Lastnica je pa še vedno Kmečka posojilnica. Ljudje so lahko srečni, da so stanovanjski najemniki denarnega zavoda. Saj pravim, blagor jim!

Po vojni se je seveda marsikaj spremenilo v šiški. Še daleč naprej od Galetove poti proti št. Vidu se je razširilo mesto. Poljske poti so se spremenile v ulice vsaj uradno. Ob njih so vrste moderne vile. Poti so še sicer vedno zelene, kjer pa ni plevel dovolj drozdiv, je tudi že precej pristnega mestnega blata. Mesto tako napreduje, da ne more dohiteti svojega napredka, približno tako, kakor če lovi pes svoj rep: treba bi bilo nasuti ceste in hodnike, dati ulicam razsvetljavo, preseliti mlačne napise, no, počakajmo!

»Pridi, tu boš jedel saj dober in pošten kos domačega kruha in dobal zadovoljnost, drugemu pa: »Tiskarna je dovoljena in slobo se srečno dovrši, lahko boš studije popustil«.

Dne 26. maja 1871. je Tomšič nenadoma umrl. Treba je bilo nove koncesije. Kot so lastnik je Tomšiča nadomestil notaraki koncipient Fran Ropoc in v družbi s Skazo in Taniščem je vložil prošnjo, da bi se koncesija prenesla nanje. Dne 3. junija 1871. se je mariborska občina znova izrekla proti koncesiji, namestništvo v Gradcu je pa 26. junija 1871. prošnjo ugodilo. Šestnajst mesecev po celjskem sestanku so snovatelji 1. julija 1871. že lahko sporočili, da se toliko učenaka tiskarna odpre: »Jemali smo pri naročevanju dotičnega blaga in strojev v poštev vse najnovjše iznajdbe, tako da nam bo mogoče ustrezati vsem terjatvam ktere se v denešnjem veku stavi morajo«. Dne 18. julija 1871. je Slovenski Narod prvič izšel v novi slovenski Narodni tiskarni, prešel v njeno last, kakor je še danes. Narodna tiskarna je bila nameščena v desni polovici pritličja na Koroški cesti št. 5, kjer je danes Cirilova tiskarna. Imela je velik in en majhen tiskalni stroj ter 12—14 regalov stavka.

Mariborsko delovanje Slov. Naroda je bilo zelo pomembno za štajerske Slovence. Iz Janžičeve tiskarne je šlo med Slovence 295.500 izvodov iz 1.295.400 strani in potiskano površino v izmeri 104.829 m². Narodna tiskarna v Mariboru je pa dala na svetlo do premostitve v Ljubljano, oktobra 1872. 170.000 izvodov Sl. Naroda s 566.700 strani in tiskano površino 77.257 m². Iz Maribora je tedaj

šlo med čitatelje skupno 466.060 izvodov iz 1.862.100 strani in 182.086 m² potiskane površine. V 602 podlistkih se je nanizalo najrazličnejše štivo, kjer so rodoljubi in pisatelji Tomšič, Levstik, Jurčič, Trstenjak, Stritar, Levcar, Raič, Vošnjak, Tavčar in drugi dramili Maribor in Podravje k slovenstvu. Odlično uspeš, dobro obiskani tabori v Ljutomeru, Zalcu, Sencvi, Ormožu, Bistrici pri Pilberku in drugod so bili neposredna zasluga Narodne agitacije. »Vse za domovino Slovenijo! Za združeno Jugoslovono!« to sta bila klica, ki sta dajala vsebine mariborskim izdajam Sl. N. Plod prebujenja so bili uspehi pri volitvah, ko so v Mariboru zaostali slovenski kandidati le za 23 glasov v manjšini, v Ljubljani so pa Nemci odločno zmagali, z razliko 140, odnošno 131 glasov!... Nemška kandidata sta dobila 105 in 104 glasove, slovenska 82 in 81 glasov! Odločno se je Sl. N. zavzel za pravice Slovincov, ki so ostali na meji pod sekovsko škofijo v Gradcu. V boju za enakopravnost slovensčine v uradih in cerkvi je našel list pred 70. leti oprijel vse složnih slovenskih politikih. Ko je odšel z delom tiskarne v Ljubljano, je ostala za njim v slovenskem Podravju in Mariboru občutna vrzel.

delavske zveze in Zedinjena zveza običajnih delavcev podružnica Zagreb.

Na pogajanjih 8. t. m. so podjetniki povzeli delavcem 10% in obrtnikom 5% povzajanje od delavskega ocnovnika. Toda obrtniki in delavci morajo prevzeti vse stroške za vzdrževanje delavstva, kar znaša 20% mezd. Zato so obrtniki in delavstvo zavrnili predloge podjetnikov in stavka se nadaljuje. Razen tega obrtniki in delavstvo upoznajo obrtnike v drugih krajih, naj ne prevzamejo dela za zagrebska konfekcijska podjetja, konzumenti pa naj ne kupijo od njih.

Silna bol koroškega dekleta

Ljubljana, 13. avgusta.

Kot nalašč za dvajsetletnico Jugoslavije je izšla te dni v založbi slovenske knjige kot prva redna publikacija založbe »Zalina rana«, ki je prav gotovo eno najlepših književnih del pisatelja Ivana Albrehta.

»Zalina rana« obravnava etično stran potujčevanja našega življa na Koroškem. Zala, bajtarsko-delavsko dekle pride iz Roža v Celovec k stricu uradniku, ki je potujčen. Tam jo vzgoje v tujem duhu in dekle s podzavestnim odporom doživlja vso grozoto in nizkoto potujčevanja, dokler se ne seznani s slovenskim akademikom, ki v njej vzdrami narodnostno občutje in zavest. To se zgodi v usodnih dneh leta 1913/14. ko zavira svetovna vojna.

Do tu je delo pisano v obliki dnevnika. Daleč v ozadju vidimo kot zabrisane kulise delo tedanje omladine, ki že sproti rodi sadove. Prebujenje mlade Zale je tak sad.

Drugi del, pisan v pripovedni obliki obravnava strahoto vojne dobe s stališča našega obmejnega slovenstva. Zala mora prehoditi ves križev pot skozi ječo in raznotero preganjanje. Z lažjo jo skušajo sovražniki naše krvi ukloniti, vendar se ne vda in ostane zmagovalka, čeprav le v smrti.

Ob sklepu sledi vizija v dneh glasovanja, ko mrtva Zala vnema živa srca in budi v njih vero v življenjsko silo lastne krvi.

Delo je glaspospev mučeništvu našega življa na tej najusodnejši meji. Kljub mrkosti nekaterih prizorov izvezen v afirmacijo slovenske in slovanske življenjske sile.

Delo je zanimivo po svoji tehnični zgradbi, posebno pa tudi po dikciji, ki se

Za kaj plačujejo ljudje na Jančigajevem potu v Zg. šiški vodarino?

Ljubljana, 13. avgusta. Dragi popotniki! Če slučajno zaideš v Zgornjo šiško, ne pozabi ogledati se na tako zvanem Jančigajevem potu. Na prvi pogled ne boš našel nič posebnega. Male enonadstropne in pritlične hišice in kajžice. Pri vsaki bo globok vodnjak, po navadi čez 20 m, iz katerega so prebivalci še nedavno zajemali vodo. Požreke te dobrote je bil izvesten in se je čudovito prilagal, saj ima mestni vodovod isto podtalno vodo. Seve, ko so si lastniki hiš izkopali te vodnjake, pač niso vedeli, da bo ta investicija samo začasna in da pride prej ali slej tudi v to ulico mestni vodovod in da bodo torej imeli dvojen izdatek za vodovodno napravo. Drugod nastajajo naselja po premih načrtih: občine kanalizirajo, elektrizarajo in opremijo z vodovodom že vnaprej določene areale, tako da bodočim hišnim lastnikom ni treba dvojnih izdatkov na pr. ravno za vodovod, itd. Pri stvari gre žal ravno za male ljudi, železnice, jetničarje itd., ki so si s svojimi žulji, lahko rečemo, in s prihrarki pri ustih omislili lastne domove. In baš ti so morali imeti dvojne izdatke...

Do tu, dragi popotnik, je le uvod v našo zgodbo. Mestni vodovod je pa v ulico napeljal lani jeseni vodovod. Končno je le udobna prednost, če imaš kar v lastni hiši vodo in ti ni treba v hudi zimi hoditi po njo na dvorišče. Ker smo ponižni, smo bili tudi s tem zadovoljni.

Tu je mestni vodovod od mestna občina ljubljanska šla preko vseh prej navedenih reči, socialnih, gmočnih in računskih, in je dotičnikom kar s prvim prihodnjega meseca predpisala vodovodno doklado. Čeprav je jasno, da je voda prve mesece po nape-

Iz Litije

— K šmarskim gasilec! Prostovoljna gasilska četa v Šmartnem pri Litiji je znana kot najmarljivejša v vsej naši župi. V nedeljo 14. t. m. priredila šmarski gasilci vrtno veselico in vabijo nanjo vse svoje prijatelje in znance. Pohitimo v prijetno Šmartno, da se oddolžimo Šmarčanom in njihovim vojščakom sv. Florijano.

Pokvarjen vodnjak na litijski postaji. Zadnje čase so se čule mnoge pritožbe, tako iz vrst potujočega občinstva, kakor tudi stanovalcev železničarskih hiš poleg litijskega kolodvora. Pri postaji imamo vodnjak, ki pa se je pokvaril. Kdor je imel toliko potrpljenja in časa, da ga je gonil, je res dobil nekaj kapljic smrdljive tekočine, ki je bila vse prej ko pitna voda. V sila čudni luči smo bili pred potujočim občinstvom zdaj v vročem poletju. Tujski promet narašča, v Litiji se ustavljajo tudi posebni vlaki »rezerve«. Ljudje, ki čakajo na zveze, so žejni, pa ne morejo dobiti v bližini niti kapljice vode. Pred dnevi so črpalko pokvarjenega vodnjaka odstranili in zdaj stojijo poleg kolodvora le kamnita plošča, menda nagrobni spomenik nekdanjemu vodnjaku. Svetujemo, naj potegnejo vodovod še tistih par korakov pod železniško progo, da dobi tudi naše potujoče občinstvo vodo iz higieničnega vodnjaka. Stroški menda ne bodo ovira.

Prisrčna manifestacija litijskih Sokolov. V sokolski godni šoli celjske sokolske župe je bilo na obisku tudi nekaj članov našega Sokola. Tam so navezali bratske stike z gojenci gozinske šole, predvsem seveda z dvema Sokolstvom iz CSR. Oni dan smo imeli na našem kolodvoru pri izhodu domače gostoljubnosti. Pri vsem srčno manifestacijo do naših severnih bratov. Čehoslovaka sta se vračala v domovino. Naši sokolski fantje in dekleta so se zbrali na kolodvoru in ko je dospel vlak s čehizma naraščajočima, so jim

Knjiga vsebuje:

1. GRAFOLOGIJO,
2. PSIHOLOGIJO,
3. HIPNOTIZEM,
4. HIROMANTIJO,
5. FENOLOGIJO,
6. SPIRITIZEM,
8. SANJE,
9. 200 FOTOGRAFIJ.

Knjiga je tiskana v hrvatskem jeziku. Knjiga se pošlje takoj!

Cena 30.— din. Denar naj se pošlje na ček, rač. 17.455

KARMAH UPRAVA ŽALEC

često skuša približati živi ljudski govorici. Pristopna in zaključna beseda se mi zdita naravnost kot visoka pesem tužnemu Korotanu in nesrečni Zali. Tako bo »Zalina rana« v naši literaturi dokument, ki bo govoril o skeletni rani. Ta je klic po zdravniku, ki ga vsi čakamo.

Naj ne bo nobenega rodoljuba, ki ne bi ob dvajsetletnici Jugoslavije vzvel v roke »Zaline rane« in jo s pridom čital in hvatal za prelep dar avtorja, ki menda prav te dni slavi 30letnico svojega plodnega dela.

VI. P.

čitajte širite naročajte »Slovenski Narod«!

Težke posledice neurja

Maribor, 13. avgusta. Nad Sv. Florijanom pri Mišlinju se je prednočnim utrgal oblak. Posledice so bile, da je Pakla silno narasla, prestopila strugo in poplavlja obsejne komplekse rodovitnega polja. Narasla voda je porušila in odnesla več mlinov, žag, podlra nasipe in jeze, porušila pa tudi na večih krajih benovinsko cesto, da so morali ves promet ustaviti. Ponekod je bila izpodjedena tudi železniška proga, pa so jo takoj popravili, da je promet neoviran. Skoda je zelo velika zlasti zaradi tega, ker so uručeni vsi poljski pridejki. Voda je odplavila tudi ogromne količine lesa in hlobov ob žagah vzdolž Pake. Vdrala je tudi v nižje ležeče hiše in odnašala pohištvo ter življenjske potrebščine.

Katastrofa je prebivalstvo zalotila že v spanju. V strahu in da si rešijo golo življenje, so se ljudje zatekli in splezali na drevesa in se tako srečnemu naključju zaščitili, da ni bilo človeških žrtev. Elementarna katastrofa je zlasti prizadela posestnika Marijo Sušec iz Kozjaka, trgovca in posestnika Franca Skazo iz Sel. Avgusta Savineka, Franca Lahovnika. Matveja Savineka in druge.

Nemurje je divjalo dve uri, nato so za začele vode odtekati. Vsa pokrajina je pudila železnico silno opustošeno in razdejano. Kot rečeno je voda odplavila več žag in mlinov in opustošena so vsa polja. Skoda še ni ocenjena, znašala bo pa najmanj milijon din.

DNEVNE VESTI

Iz banovinske službe. Po službeni potrebi sta bila premeščena dr. Aleksij Sava, asistent banovinske bolnišnice v Celju v banovinsko bolnišnico v Mariboru in Fr. Maks, banovinski službenik iz banovinske hiralnice v Vojniku v banovinsko bolnišnico v Mariboru; imenovani so za sekundarnega zdravnika banovinski uradniški pripravnik banovinske bolnišnice v Brežicah dr. Vladimir Berglez, za banovinskega tehniika pri okrajnem cestnem odboru v Ljutomeru banovinski uradniški pripravnik Alojzij Krulc, za banovinskega uradniškega pripravnika banovinski uradniški pripravnik pri sreskem načelstvu v Logatcu Vladimir Mahorčič, za banovinskega tehniika banovinski uradniški pripravnik pri okrajnem cestnem odboru v Ljubljani Danica Počivalnik, za banovinskega uradniškega pripravnika pri banovinskem kmetijski šoli na Poljčah Emilija Pretnar, za banovinskega upravno pisarn. uradniška banovinski uradniški pripravnik pri sreskem načelstvu Maribor desni breg Franc Tretjak, za banovinskega kmetijskega uradniška banovinski uradniški pripravnik pri sreskem načelstvu v Slov. Konjicah Stanko Zorčič, za banovinskega zvan. inženirja pri banovinskem vinarskem in sadjarstvu v Mariboru Kristina Zmazec. V višjo skupino so pomaknjeni tehnični svetniki pri banski upravi ing. Anton Ditrch, banovinski arhivski uradniški pri banski upravi Ivo Kisovec in banovinski tehnični svetnik pri banski upravi ing. Anton Matko; sprejeta je bila ostavka na banovinsko službo, ki jo je podal zdravnik združene zdravstvene občine Tržič dr. Pavel Pance.

BRZOPLETILNI STROJI »ANOS«, ki jih rabi vsaka oseba in družina, so razstavljeni na Mariborskem tednu.

Iz državne službe. Premeščen je po potrebi službe živko Friderik, podnadzor. in policijskih agentov h komisariatu obmejne policije na Rakek.

Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 65, z dne 13. t. m. objavlja uredbu o klasi. fikaciji gostinskih obratov in o maksimiranju cen v teh obratih, preselitve tajništva jugoslovensko-madžarskega mešanskega razsodišča, ratifikacijo konvencije, da se prepreči dvojna obdaveba z dednimi taksumi med Jugoslavijo in češkoslovaško, s katero se spreminjajo nekateri postavke za kono. o občni carinski tarifi, mednarodna konvencija o fiskalnem režimu tujih motornih vozil in razne objave iz »Službenih Novin«.

KINO SLOGA — Tel. 27-30
Danes poslednjič ob 16., 19.15 in 21.15
„ZAKON PRERIJE“
Zanimiv in napet cowbojski film
Jutri: Jan Klepura: Pod srečno zvezdo

Novi rudniki srebra. V okolici Brskova ob izlivu reke Tare blizu Kolašina so našli na srebrno rudo in strokovnjaki kaže upajo, da bodo našli tudi na platino. Nove rudnike je odkrila neka angleška finančna skupina. Pripravljalna dela so se že pričela.

Bolgarski pevski zbor »Gusle« v Jugoslaviji. Od 13. do 17. t. m. bodo prispili bolgarski pevski zbori 200-letnice svoje naselitve v plodnih dolinah Banata odnosno 250-letnice, odkar so zapustili svojo domovino. V ta namen je prispelo iz Sofije 200 Bolgarov, ki se udeležijo kot zastopniki Bolgarije teh svečanosti. Z njimi je prispelo tudi sofijsko pevsko društvo »Gusle«, ki odpotuje po svečanostih na turnejo po Jugoslaviji.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠISKI, TELEFON 41-79

VELIK ALPINSKI FILM
Klic Matterhorna
V glavni vlogi Luis Trenker
Predstave: v soboto ob 19., nedeljo ob 5., 7. in 9., ponedeljek ob 5., 7. in 9.
V dopolnilo:
PARAMOUNTOV ZVOČNI TEDNIK
SOKOLI! Posedajte in podpirajte Sokolski kino!

Prihodnji spored:
Charlie Chan v Egiptu

Prijava loterij in tombol na veseliceh. Oddelek za davke v finančnem ministru je poslal vsem finančnim direktorjem, davčnim upravam in oddelkom finančne kontrole okoliščino, v kateri jim sporoča sklep uprave državne razredne loterije o prirejanju raznih loterij na veseliceh. V okoliščini je rečeno: Ker je bilo splošno vprašanje ali je treba dobiti dovoljenje za prirejanje raznih loterij na veseliceh, ki so njihove dobitke večina podarila dobrotniki, je upravni odbor državne razredne loterije sklenil, da je za take prireditve potrebno predhodno dovoljenje, ker so to loterije odnosno tombole v smislu zakona o državnih razrednih loterijah.

Mednarodna olimpijada 1938 v Ljubljani. Citatelji se bodo čutili temu naslovu. Toda prireditelj, ki združuje k plemeniti, mu tekmovalcu in borbi za prvenstvo stotine najpomembnejših šampionov iz 30 dežel vseh petih celin zasluži takšen naslov s polno pravico, tudi če se po svojem značaju razlikuje od olimpijca, kakor jih razumemo običajno. Ne pozabimo, da so bile antienne olimpijade v enaki meri tekne duhovnih, kakor telesnih sil, kulture duha, kakor kulture telesa, stremele so enako za priznanjem najvišji lepoti, kakor največji fizični sili. V tem smislu pa lahko označimo za olimpiado III. mednarodno razstavo umetniške fotografije, ki jo priredi od 1. do 12. septembra Fotoklub Ljubljana na ljubljanskem veleboju. Samo sport in fotomatersko gibanje se lahko ponašata, da moreta v teh razdrapanih časih razgibati velike množice vseh narodov in jih pripraviti k resničnemu sodelovanju. Fotoamatertvo pa ima tu nemara še kakšno prednost, kajti njegovim olimpijcem, mednarodnim razstavam, se ne dogodi, da bi jih morali odgovoriti zavoljo nasprotov med narodi, zavoljo vojn ali drugih kriz. Prireditelj ljubljanske fotografistične internacionali pa se to še posebej ne more zgoditi, kajti odkar jo prireja, številu njenih ude-

ležencev — razstavljalcev samo narašča. Prva internacionala l. 1934. je združila v Ljubljani 358 avtorjev, druga l. 1936. je privedla 377 moštvo umetniške fotografije, a letošnja preko 500. Takšne številke so zelo redke celo za milijonska središča amaterskega gibanja in nam najbolj kaže, žejo kakšen ugled uživa Ljubljana v tem pogledu na vseh petih celinah.

Kam gremo v nedeljo 14. avgusta?
Vsi na gasilsko tombolo v Zgornjo Šiško!

Jesenjska strelska družina se je reorganizirala. Po daljši dobi popolne nedelavnosti se je prejšnji teden vršil izredni občni zbor strelske družine na Jesenicah. Na tem izrednem občnem zboru je bila izvoljena nova uprava, sestojala iz skoro samih mladih ljudi, katerim je strelski sport narodna potreba, ki jo je treba redno in sistematično gojiti. Nova uprava si je dala za nalogo, da povzdigne na Jesenicah zanimanje za streljanje na ono višino, ki jo je užival strelski sport še pred par leti. Imamo vse pogoje, da dosežemo pomolvi razmah, ker imamo svoje lastno strelišče in udobno, novo strelsko stavbo. Vse naše članstvo ter prijatelji streljanja opozarjamo, da se prične redno streljanje v nedeljo dne 21. t. m. od 8. do 12. ure dopoldne, z vabilom, da se odzovejo polnoštevilno. Strelske vaje se bodo vršile v bodoče redno po trikrat tedensko in sicer v torkih in petkih od 16. ure dalje ter ob nedeljah dopoldne. Savezna strelska družina, Jesenice.

Kako pravilno kuhamo

makarone?

Pravilno kuhanje makaronov je enostavno, ako pazimo na sledeče:

1. količina vode: za $\frac{1}{4}$ kg vzamemo 3 litre, za $\frac{1}{2}$ kg 4 litre vode i. t. d.
2. način kuhanja: vodo osolimo in stresemo makarone v njo kadar zavre. Ves čas kuhanja naj voda žviha na vre.
3. čas kuhanja: čim boljše je kakovost makaronov, tem daljši čas jih moramo kuhati. Dobro, po italijanskem načinu izdelane Pekatele-janine kuhamo 20—25 minut. Kuhane makarone odcedimo v rešetki in jih oblijemo z mrzlo vodo.

Dober tek!

Udeležencem počitniškega pedagoškega tečaja v Ljubljani. Priprave za tečaj so zaključene. Pedagoško društvo je vzelo na znanje vse prijavljence, ki so se pisмено ali ustno prijavili za tečaj. Kdor se še ni prijavil, pa bi želel obiskovati tečaj, naj se javi 22. t. m. pol ure pred otvoritvijo tečaja v dvorani Delavske zbornice, kjer se bo tečaj vršil, da ga naknadno vpišemo. Šolska vodstva so dobila pred kratkim odlok, da morajo biti vsi učitelji že 25. t. m. na službenih mestih. Z ozirom na to sporočamo vsem udeležencem, da smo se obrnili v tej zadevi na bansko upravo in dobili zagotovilo, da smejo ostati tečajniki do 27. t. m., to je do zaključka tečaja, v Ljubljani. — Otvoritev tečaja bo v ponedeljek 22. t. m. ob 8. v dvorani Delavske zbornice. Pred otvoritvijo se bodo izdajale legitimacije in pobirala prijavnina.

Častljivo starost je dosegla ga. Sve. Marija, žena pok. progovnega mojstra, ki preživlja svojo lepo starost pri hčeri v Stožicah. Gospa je še vedno čila in zdrava na duhu in telesu. Ima še vedno dober vid in vsak dan jo vidimo pri pletenju. Prav rada in z velikim zanimanjem prebira naš predno časopis, zlasti »Slovenski Narod«. Naši zvesti čitatelji želimo tudi mi še mnogo veselih dni.

Eneletni trgovski tečaj v Novem mestu z vsemi pravicami vpisuje dnevno. Solnina din 150. Zahtevajte prospekt!

Naknadna zamenjava 100 dinarskih bankovcev. 100 dinarski bankovci Narodne banke kraljevine Srbije z datumom 1. januarja 1905, se naknadno zamenjajo pri državnih blagajnah in vseh davčnih urah. Rok zamenjave teh bankovcev je potekel 22. julija. Za zamenjavo mora lastnik predložiti popis bankovcev po seriji in številkah ter ga podpisati, obenem pa pustiti pri blagajni svoj naslov. Zamenjava teh bankovcev ni podvržena taksi.

Za mrtve proglasi, Okrožno sodišče v Ljubljani je uvedlo postopanje, da se proglase za mrtve, sprevednik električne železnice Viktor Schulz s Sel pri Ljubljani, mesarski pomočnik Jakob Selan iz Ljubljane, tapetnik v Zupah Pavel Pečnik, delavec iz Kompolj Karl Kastelic, mizar iz Dravlj Ivan Bergant, abiturient iz Ljubljane Friderik Zagar, kamnosek iz Polhovca Gradca Franc Rus in barvar iz Ljubljane Anton Jeglič.

80 praškov kinina je zavzela Marija Milković v Zagrebu si je namenila končati življenje zaradi nesrečne ljubezni. V ta namen je zavzela 80 praškov kinina in prepečljali so jo v bolnico. Njeno življenje ni v nevarnosti.

Kmetiska posojilnica

ljubljanske okolice, reg. zadr. z neom. zav. v Ljubljani, Tyrševa c. 18.

Nove vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po 4% po 5% vloge proti odpovedi

Za vse vloge nudi popolno varnost * Otvorja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle * Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod!

Zdravniška vest. V Maribor je premeščen specialist za uho, nos in vrat g. Sava Aleksij, dosedaj asistent splošne bolnišnice v Celju.

Moderno urejeno in največje trgovsko učilišče dobimo v Ljubljani. Znani »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Dobrobranska cesta 15; bo z letošnjim šolskim letom znatno razširjen in moderno preurejen. Po načrtih, ki jih je odobril gradbeni urad mestnega magistrata, bodo sedanjemu šolskemu posloppu dozdane nove specialne učilnice za praktične pisarniške vaje, kar po posebnosti za trgovsko šolstvo. Notranja dela v sedanjem posloppu so že v glavnem dokončana, enako je tudi lično prenovljena fasada. Tako bomo dobili zavod, ki bo v vsem ustrežal zahtevam sodobnega trgovskega šolstva in se lahko primerja s sličnimi zavodi v inozemstvu. K takemu lepemu napredku in uspehu tega najstarejšega slovenskega trgovskega zavoda iskreno čestitamo. Natančneje bomo še poročali.

Jugoslovenska kinološka zveza priredi 1. in 2. septembra na Ljubljanskem veleboju Državno razstavo plemenitih psov. Razstava bo pod okriljem Mednarodne kinološke zveze in pod pokroviteljstvom Nj. kr. Vis. kraljeviča Andreja. Prijave za razstavo psov sprejema in daje poveljstva tajništvo Jugoslov. kinološke zveze, Ljubljana I, Cesta v Rožno dolino 36, telefon 23-55.

V bolnici se je obesila. Na vrtu novosadske bolnice se je obesila na drevo 45-letna brezposelna kuharica Marija Petrović iz Beozina. Vse kaže, da je šla v smrt zaradi težke bolezni.

Krvava tragedija. V vasi Adolfovcu **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in deževno vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Zagrebu 33, v Splitu 31, v Beogradu in Dubrovniku 30, v Sarajevu 29, na Visu 27, na Rabu 25, v Mariboru 23,6, v Ljubljani 23,1. Davi je kazal barometer v Ljubljani 756, temperatura je znašala 17,4.

blizu Podravske Slatine se je odigrala v četrti večer krvava tragedija. Kmet Drago Mintas je imel ljubavno razmerje s Pepco Ravnogajec. Živela sta v divjem zakonu. Zadnje čase sta se pa večkrat prepirala, ker mu je ona očitala, da premalo zasluži. Razen tega ga je njena mati podila od hiše, ker je Pepca omožena in ima moža v Čadjevici. V četrti večer je pobrala Pepca, vesele denar in odšla z domom. Ko se je Mintas vrnil mu je njena mati očitala, da je on kriv, da je hišo pobežnila od doma. Sprla sta se in strelja. Pretep je posegel tudi brat njegove priateljice, ki mu je zadal s sekirico več smrtnih ran.

V smrti iz strahu pred lakoto. Znani veleposvetnik Bela Ungar v Subotici, o katerem smo že poročali da si je prerezal trebuh in vrat na svojem posestvu v Stari Mo-

Ljubljanka našega mesta — srčkana nepozabna iz slovenskega filma »Zloraba zapeljivost, v sijajni, duhoviti in humoristični veseloligi

MUHASTA NEVESTA

12 dni v Zagrebu in 16 dni v Beogradu na sporedu!

DANIELLE DARRIEUX

Danes premiera ob 19.15 in 21.15 uri, jutri predstave ob 17., 19. in 21. uri.

TEL. 22-21 KINO UNION

Odlični film, ki ga morate videti!

iz Ljubljane
—lj Trgovčev jubilej. Na današnji dan pred desetimi leti je odprl na Miklošičevi cesti delikaten in specijerško trgovino mladi in podjetni Anton Legat ali kakor za njegovi številni znanci imenujejo »gospod Tonček«. Trgovine se je izužil pri svoji materi gospe Lojzki, sestri spoštovanega ljubljanskega mešana in pekova mojstra Augusta Jenka, ki je nad 20 let vodila trgovino v Urbasovi hiši v Slomškovi ulici. Od nje vsa njegova podjetnost, vladnost pri potrebi in profinjen okus za aranžiranje izložb, ki uživajo splošno priznanje. Dileti pa »gospoda Tončka«, ki je že vsa leta naš zvest naročnik, plemenita darežljivost, ko zlasti rad podpira dijaška in visokošolska društva. Želimo mu še mnogo uspehov, polnih let in krepkega razmaha.

Dve novi umetnici M. Gasparija. Prejeli smo: Zaneslo me je z Aleksandrove ceste skozi pasajo, kjer sem obstal pred znano izložbo umetnih slik. Ustavil se mi je pogled na dve. Prva s Prešernovim motivom: »Dohar, ti jezici dohtar, kaj postopaš ti za mano!« Za kratkostič pospeš korake pesnik, odkrite glave, košati lasje mu valove nazaj. Obraz, prijazno dvorjil izraža že zrelo moška telesa; cilindri v desnici, zamahneni navzdol v pozdrav. Ljubljanka nekaj korakov pred njim, sluti kavalirja za seboj, zakaj obraz ima obrnjen lahko v levo stran; oko se ji pozorno ozira nazaj. Prizor je iz predmestja, pot vodi ob travniku; v ozadju se lepo odraža pročelje cerkvice na Rožniku, kakor se ta najlepše vidi z Vrtače ali ceste na Podrožnik. Na drugi sliki je v ozadju Ljubljanski grad. Motiv je stih: »Dr. Fr. Prešern: Rad ogledujem vas cvetelične, ljubezni, ljubljanske gospodične«. Pesnik v najlepši modri dobi se razgovarja z dvema ljubljankama — vzemimo na Kongresnem trgu. Iz njegovega markantnega obraza in iz postave odseva moška krepkost. Mladenci: ena blondinka, poslušna, ker je Prešeren v pogovoru s tovariščico. Obe sta v lepih polnih promenadnih oblekah. Kar ločiti se nisem mogel od teh dveh umetnic. Zamislil sem se v takratne čase Ljubljane, v katerih je teklo življenje mirneje kot danes; mladim pa je bilo enako vroče srce.

Jutri ob 3. uri popoldne
Nastop Sokola Lavrica
otvoritev novega letnega telovadišča, zabava. Sodeluje vojaška godba.
Vse zveze z vlaki in avtobusi ugodne.
Sokoli — nacionalisti, jutri vsi na Lavrico
ZDRAVO!
—lj Umrlj so v Ljubljani ob 6. do 12. t. m. Spilar Jernej, 64 let, trgovec; Kopri-va Marija, 65 let, vdova uradnika TPD; Pavlin Barbara, 77 let, vdova viš. sodn. officiala; Vidmar Janez, 23 let, mehanik; Jeram Franc, 76 let, vratar v p.; Perkon Marija, 61 let, žena obratovodje. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Golob Vera, 7 mesecev, hči orožn. narednika, št. Vid pri Stični; Lobe Angela, 3 leta, hči hišarja, Kuželovec obc. Zagradec; Stesl Janez, 31 let, zidar; Perko Vinko, 1 leto, sin delavke, Visoko; Brendič Franc, 44 let, delavec; Pečauer Andrej, 47 let, krošnjar, Crmošnjice; Mežek Anton, 48 let, delavec nestalnega bivališča; Avbelj Franc, 59 let, dinnar, Kandrič; Brinšek Andrej, 28 let, delavec, Otok obc. Brezje.

Oče bi rad oblekel sina, nadarjenega dijak, Reven oče, ki zasluži le 600 din na mesec in s to plačico vzdržuje ter šola še sina, se je obrnil na uredništvo po nasvet, kako bi oblekel sina za šolo... Pokazal je spričevalo, da je sin končal prvi razred gimnazije z odlično. »Morda bi kdo lahko daroval staro suknjo, da bi iz nje dal narediti sinu zimsko suknjo, je dejal. »Fant rase in je prešel pa tudi raztrgal staro obleko, nove pa mu ne morem kupiti, saj težko kupujem že same šolske potrebšče. Oblečamo se ob tej priliki na dobre ljudi, ki bi bili pripravljeni pomagati skrbnemu očetu, da bo lahko šol nadalje nadarjenega sina. Naslov v uredništvo.

Tombola v Zg. šiški. Samo še en dan nas loči od te težko pričakovane prireditve. Šišenski gasilci so neudruidni pri delu in pripravi, da bi dosegla tombola čim lepši uspeh. Mnogo nesebičnega dela je treba, da se pripravi taka velika prireditve. Dobitki so č. vsi pripravljeni in samo še čakajo srečnih dobitnikov. Tudi mo. tornolo so že pripeljali na mesto in je razstavljen, kakor drugi glavni dobitki v izložbi mizarskega mojstra Avgusta Černe ta v Zg. šiški. Po tomboli bo vrtna veselica. Kako imenito ste se vedno zabavali na gasilski veselici, sami dobro veste, zato gotovo ne boste zamudili prilike, da se zopet enkrat razvedrite, posebno se v današnjih časih, ko je človek poštenega razvedrila res potreben. Na veselici bo igrala prvovrstna godba, za raznovrstna okrepčila bodo pa skrbeti gasilci sami. Kakor po navadi, tam bodo tudi letos postregli z raznovrstnimi svežimi jedmi in odlično kapljico. Torej pridno segajte po tombolskih tablicah in pridite na žegnanje v Zg. šiško. Tombola se prične ob 14. na vrtu Jožeta Černeta poleg gasilskega doma.

Mestna ljudska kopel v Prečni ulici bo od 16. do 17. t. m. zaradi generalnega čiščenja kopalskih naprav zaprta.
—lj **Ravnateljstvo trgovskega učilišča »Christofor učni zavod«,** Ljubljana, Dobrobranska cesta 15, na mnoga vprašanja razglasa, da sprejema med počitnicami prijave za vpis le pismenim potom. Jedno

vpisovanje pa prične od 20. avgusta dalje vsak dan. Kdor želi točnih informacij glede vpisa, sprejema in ostalih pogojev, naj piše na ravnateljstvo, da mu pošlje letošnje šolsko poročilo in izvestje.

Mestni kulturni odsek v Auerspergovih palači zaradi srušenja prostorov 16. in 17. t. m. ne posluje, pač je za mestni muzej odprt ter se je za obisk muzeja treba javiti pri hišniku.

Člansko učiteljskega pevskega zbor. —lj Emil Adamij sporočamo, da bo prihodnji pevski tečaj od 22. do 27. avgusta t. l. Ker mora biti učiteljsvo letos glasom odloka br. banske uprave v Ljubljani na svojih službenih mestih že 25. avgusta, velja za članstvo UčPZ za ostala dva dneva odlok min. prosvete, katerega se poslužuje običajno za dopust pri pevskih vajah v šolskem času. Začetek tečaja je 22. t. m. ob 10. uri v prostorih Glasbene Matice v Ljubljani. — Tajništvo.

Počestovanje spomina g. Ilje Pre-doviča je daroval njegov nečak g. Jufo Predovič, veletrgovca in industrijalec v Zagrebu in Beogradu, mesto vena 2.000 din. za ljubljanske mestne reveže. Mestno po. glavstvo izreka velikodušnemu darovalcu najopolejšo zahvalo.

Ob zaključku umetniške razstave v Jakopičevem paviljonu, bo senzacija zase vodstvo razstave jutri, 14. t. m. ob 11. uri. To pot bo pojasnjeval razstavljeni umetnik, ne dramaturg Ivan Mrak, tako da bomo slišali sodbo o likovni umetnosti tudi od književnika. Zaključek razstave bo v terek, takrat to tudi zbiranje za 10 slik, ki so deloma že razstavljeni po izložbah najbolj znanih trgov. Kdor ima že permanentno vstopnico in kdor si jo do zbiranja še nabavi, ima pravico do zbiranja, poleg tega pa tudi pravico do polovične vožnje. Per. mantentna vstopnica stane din 10.

Ambulatorij in posvetovalnica v zavodu za zaščito dece (Dežji dom kraljice Marije) radi srušenja prostorov od 16. do vključno 20. t. m. ne posluje.

Breskve prvovrstne, najboljša kva. liteta po din 14 nudi M. Kompare, Gradišče 7, telefon 36—30.

Tatvine. Iz stanovanja Ane Götzel na Starem trgu 2 je bila med časom, ko so se domači mudili na dopustu, ukradena kasetna s srebrnim jedilnim priborom za 6 oseb, vrednih 900 din. — Pri vstopu na vlak na glavnem kolodvoru je neki žepar izmaknil Maksu Hubaleku iz Zaloge srebrno uro in masivno zlato verižico. Ukradena ura je znamke »Watsch Schaffhausen«. Hubalek je oškodovan skupno za din 4000. — Iz stanovanja Ludvika Tomšiča in Josipa Ferliča na Smartinski cesti 21 je odnesel nekdo novo rjavo obleko in kovčec s perilom, in skupni vrednosti 1500 din. — V Rožni dolini je nekdo obiskal stanovanje Franciške Papežve in ji ukradel rjavo denarnico z okrog 300 din. — Na Tyrševi cesti 99 pa se je splazil tat v pralnico, iz katere je pobral za 420 din še mokrega perila z monogramom MM.

Iz Maribora

Ustanovitev plavalnega kluba v Mariboru. V Mariboru se pripravlja ustanovitev specialnega plavalnega kluba, ki bo gojil vse panoge plavalnega sporta. Imenoval se bo Mariborski plavalni klub in v pripravljalnem odboru je več znanih sportnih delavcev z ravnateljem Krejčijem in Loosom na čelu. Ustanovni občni zbor je sklican za 26. avgust v lovsko sobo pri Orlu. Plavalna sezona gre sicer h koncu, vendar si pripravljalnemu odboru prizadeva, da stopi še letos pred javnost s propagandno plavalno prireditvijo.

V nedeljo 14. avgusta 1938 ob 15.30 ponovitev sijajno uspele narodne igre
»MIKLOVA ZALA«
v letnem gledališču Sokola Ruše
V slučaju slabega vremena na praznik 15. avgusta

Prerokovanje ciganke, ki se ni obneslo. V Dravogradu so se v zadnjem času ponavljale številne tatvine zlasti po tamonjih gostinah. Neznan tat je kradel po stanovanjih služkinj, natakarc in kuharic, povsod je zmanjkaj denar, obleka, perilo in drugo, da je znašala škoda več tisoč din. Zdj se je orožnikom posrečilo, da so tatvino pojasnili. Arretirali so neko 12 letno deklico, ki se je vthotapljala v sobe ter spreftro kradla. Naknadno blago je odnašala svoji materi Mariji Weingerl iz Legna, ki so jo orožniki arretirali. Ta je orožnikom povedala, da je tatvina kriva 47letna ciganka Alojzija Roj, ki ji je prerokovala, da njena hči lahko krađe kolikor hoče, ne da bi jo zasačili. Za ta dragoceni nasvet ji je Weingerlova dala 600 din. Orožniki so zaprli tudi ciganko.

Gluhonem starček na progi. Med postajami Prevalje in Dravograd je večerni osebni vlak podrl 70letnega naglušnega hlapca Miho Pistotnika, ki je koralak ob železniški progi. Starček je preslišal prihajajoči vlak in stopnice so udarile vanj in ga treščile v nasip, kjer je obležal. Strojevodja je takoj ustavil vlak, na kar so starčeka naložili v vagon in ga prepeljali v mariborsko bolnico. Zdravniki upajo, da bo okrevl.

Nov grob. Pri Sv. Marjeti ob Pesnici je preminul po kratkem in mučnem trpljenju ugledni posestnik in zaveden narodnjak Ivan Grebushnik, star 57 let. Blag mu spomin, preostali nam so žalje.

Kostanjarij. ki žele v letu 1938-39 peči kostanj v območju mesta Maribora, se vabijo, da se javijo pri mestnem tržnem nadzorstvu od 16. do 20. avgusta 1938 med uradnimi urami. Zglašijo se naj samo oni kostanjarij, ki imajo obrtno pravico in ki so že lansko leto pečili kostanje. Osebam, ki nimajo obrtnega pooblastila, se dovoljenja za pečenje postanja ne bo izdalo. Na kasnejše prijave se ne bo oziralo.
— **Nož ...** Na banovinski cesti pred Frasovo cesto v Pramu je neki možki napadel hlapca Ivana Skrinjarja ter ga z nožem večkrat zabolal v prsi in roke. Napadalec so orožniki že izsledili. Gre za 18letnega posestniškega sina Antona Kirbiša iz Do. brovec, ki je pri zaslišanju dejal, da je Skrinjarja zabolal v silobranu.

Dan tiskovnih pravi

Mesar Rejec z Zaloške ceste je dobil zadoščenje — Zanimiva pravda zaradi podlistka o mandarinu Gogi

Ljubljana, 13. avgusta. Včerajšnji petek je bil dan tiskovnih pravi pred sodniki malega senata, ki mu je bil predsednik s. o. s. Ivan Brelih. Oproščen je bil odgovorni urednik »Slovenca« g. Cencič v ložbi g. Lombarja, ki je smatral za kleveto po zakonu o tisku, kar je sodni poročevalec »Slovenca« poročal o Teiblovem procesu, v kolikor se je tikalo Lombarja in njegove hčere. Oprostila razsodba je načelne važnosti, kajti tožitelj je svoje tožbo opri na trditve, da poročevalec ne sme poročati o izjavah obtožencev, ki so izrekli v svojem zagovoru kaj žaljivega in škodljivega za pričo ali drugo osebo. Sodišče je bilo mnenja, da je bilo poročilo v časopisu stvarno, ker je obtožitelj Teibel res izrekel inkriminirane besede. Razprava je bila javna, sodni poročevalec se torej ni pregrešil proti zakonu o tisku, ko je poročal objektivno o poteku razprave. Tožitelj bi lahko tožil kvečjemu zaradi razžaljenja ali klevete obtoženca Teibla.

ZADOŠČENJE MESARJU ROJCU
Kot zasebni tožitelj, ki ga je zastopal advokat dr. Fetič, je mesar Alojz Rejec z Zaloške ceste tožil novinarja Cirila Kočevarja, ker je spisal in priobčil v »Slovenca« dne 8. marca članek, v katerem je bil odstavek s podnaslovom »30 prasiških vtiho-tapljenih«. V tem članku razpravlja pisec o vtiho-tapljenih v Mostah. Med drugim vsebuje članek odstavek: »Povrh tega pa je mož znan, da je nekdo prodajal goveje meso krav, ki so zbolele za vrančnim prisadom. Tedaj so imele ljubljanske gospodinjice pravi strah pred govejim mesom. S tem je ta vtiho-taplec mnogo škodoval poštenim ljubljanskim mesarjem.«

Mesar Rejec je pisca tožil, ker je bil prepričan, da je pisec mislil njega v tem članku, daš ime ni bilo napisano. Rejec je imel res preiskavo zaradi neke krave, ki je bila v sili zaklana in je bila bolna. Na sodnijski se je pa izkazalo, da sta bila mesar Rejec in njegova žena pri tej zadevi docela nedolžna.

Rejec je trdil, da je toženec zapisal o njem nekaj neresničnega, kar bi utegnilo škodovati njegovi časti in dobremu imenu ter družbenemu ugledu in pridobitnemu kreditu. Toženec je zakrivil kaznivno dejanje zoper čast po členu 52. zakona o tisku ter naj se kaznuje po čl. 36. tega zakona. Po čl. 62. zakona o tisku je tožitelj zahteval tudi 20.000 din odškodnine, ker je to-

liko škodo v resnici utrpel, ko so njegove stranke čitale poročilo v »Slovenca« in od tega časa niso več kupovale v Rojčevi mesnici.

Toženec Ciril Kočevar je priznal, da je članek napisal, zagovarjal pa se je po svojem zastopniku dr. Mihoju Staretu, a je imel v mislih nekega drugega mesarja, a noče povedati koga. Po zaslišanju pri je senat razsodil, da je toženec kriv po obtožbi in se obsodi po pristojnih določilih zakona o tisku na 300 din denarne kazni pogojno za eno leto. Placati mora vse stroške in 300 din odškodnine mesarju Rojcu. Glede svoje posebne odškodnine, ki jo je prijavil kot zasebni tožilec, je bil Rejec zavrnjen na pot civilne pravde.

TISKOVNA PRAVDA ZARADI PODLISTKA

Zaradi podlistka »Roka roko umiva«, ki je bil objavljen dvakrat v tedniku »Branik« sta bila obtožena po zakonu o tisku urednik »Branika« Roman Boltavzar in učitelj v Stari Cerкви pri Kočevju Alojz Zupan. V podlistku je bil popisana bogataš Munt-suljo-tsing in mandarin Gogi iz Gošaja v deželi Hupej. Obtožba je trdila, da je pisec obdolžil v tem podlistku sreskega šolskega nadzornika v Kočevju Alojza Peterlina, da je zlorabo svoje uradne oblasti in podkupljen za brezobremnost posojilom spravil ob službo toženega učitelja Zupana in na njegovo mesto postavil učitelja Siegmunda. V obeh podlistkih, je trdila obtožnica, se očita nadzorniku Peterlinu, ki je v podlistku označen kot mandarin Gogi iz Gošaja v deželi Hupej, da si je začel na stara leta zidati hišo, pa mu je zmanjkalo denarja ter mu je bogati Munt-suljo-tsing, to je dr. Siegmund iz Kočevja posodil 30.000 din brez obresti za dobo 10 let pod pogojem, da spravi iz dežele Hupej tamošnjega pisemnika, to je učitelja Zupana, ter namesti na njegovo službeno mesto Munt-suljo-tsin govega brata, to je učitelja Siegmunda. V podlistku je tudi napisano, da je bogati Munt-suljo-tsing za protuslugo sprejel otroka mandarina Goge k sebi za nekaj tednov na počitnice.

Obtožen učitelj Zupan je priznal, da je pisec inkriminiranega podlistka in je bil obsojen po zakonu o tisku na 600 denarne kazni ter na plačilo vseh stroškov. Soobtoženec Boltavzar je bil oproščen. Obtožnica sta zagovarjala dr. Cepuder in dr. Lahik.

Izpred obrtnega sodišča

DVA PARA RAZLIČNIH ČEVLJEV PO ISTEM KOPITU

Nace je bil čevljarški pomočnik in je bil plačan od kosa. Nekdo je imel v delu dva para moških čevljev za različne naračnike; oba para je prikrojil po enem in istem kopitu. Ko je mojster to opazil, je takoj opozoril Naceja, da za en par čevljev to kopito ni prikladno in je zahteval, da mora Nace preurediti čevlje v prikladno kopito. Tej odredbi se je Nace uprl, naker je mojster pripomnil, da lahko delo zapusti, če noče čevlje predelati. Nace je odločil delo, zahteval izplačilo zapadlega zaslužka in odšel — na sodišče, kjer je tožil mojstra na plačilo 14-dnevne mezde.

Nace je tožbo gladko izgubil. Pri razpravi se je dokazalo, da Nace je malomarnosti ni vzel prikladnega kopita in da bi bil za prenos čevlja na pravo kopito porabil samo 10 minut, tako da bi zaradi te zamude ne bil znatno prikrajšan pri svojem zaslužku. Po § 239 št. 3 obrz. z. pa je odpuščen upravičen brez odpovedi, če se službojemalec ne pokori službodavčevim naredbam, ki so s predmetom službe opravljene. V predmetnem slučaju je bil mojster upravičen zahtevati, da se čevlje napravi po pravem kopitu.

PREDELAVEC JE PRIHAJAL PREPOZNO V SLUŽBO

Martin je bil predelavec v tovarni. Spočetka je opravljal svojo službo vestno in je bilo podjetje z njim zadovoljno. Polagoma pa je začela njegova pridnost popuščati; prihajal je skoraj redno vsak dan ¼ ure prepozno na delo, ob ponedeljkih pa še več. Ker je bil sicer spreten delavec, je vodstvo nekaj časa zatiskalo oko eno k. Ko pa so bili delovodjevi in ravnateljevi opomini le bob ob steno, ga je ravnateljstvo končno odpustilo brez odpovedi. Martin pa je zahteval s tožbo mezdo za 14-dnevno odpovedno dobo.

Seveda je Martin tožbo gladko izgubil. Razlogi: Po § 239 št. 3 obrz. sme službodavec brez odpovedi odpustiti službojemalec, če ta svoje dolžnosti ne izpolnjuje ali vprav izpolnjevati noče in če tega svojega početja, zadoščen ne opraviči. Izkazalo se je, da je Martin skoro redno prihajal prepozno na delo in da vsi opomini niso nikoli zalegli; svojega početja sploh ni skušal opravičiti. Sodišče je bilo mnenja, da je Martin, ki bi bil moral kot predelavec dati dober zgled drugim delavcem, v tolikšni meri kršil svojo dolžnost, da je bil odpuščen brez odpovedi opravičen.

Iz Celja

— **Kompletno ligo moštvo sarajevske Slavije** bo prišlo v ponedeljek 15. t. m. v Celje. Ob 16.30 se bo pričela na Glaziji prijateljska nogometna tekma med sarajevsko Slavijo in SK Celjem. Slavija bo nastopila v sledeči postavi: Krstulović — Zagorac, Pavlič — Marjanović, Djurovič, Riko — Presinger — Matekalo, Lehr, Rajlič, Šali — Pur, Vidović, SK Celje pa v postavi: Bernar — Koprivšek, Krivec — Škerl (Manli), Brunšek, Volkar — Zupanec, Dobrajec, Filč — Povič, Bajramović, Ahrič. Razumljivo je, da vlada za gostovanje odlične sarajevske Slavije ki bo igrala v nedeljo v Zagrebu proti državnemu prvaku Haški, v Celju in okolici izredno živahno zanimanje. Opozorjamo zunanje udeležence, da imajo dobre zveze z vlaki in avtobusi na vse strani. Ob 15. se bo pričela mladinska predtekma.

— **Proslava dvajsetletnice** svobode bo priredilo sokolsko društvo Celje matica skupno z narodnimi društvi Celja dne 6. septembra.

— **Otvoritev Sokolskega doma** v Vojniku, ki ga je zgradilo tamkajšnje Sokolsko društvo z veliko požrtvovalnostjo in kljub velikim zaprekam, bo 8. septembra. Svečanosti se bo udeležilo sokolstvo v velikem številu. Sokolski dom to nosil naziv Sokolski dom kralja Aleksandra Zedinitelja. Pokroviteljstvo nad svečanostjo je blagovoli prevzel Nj. Vel. kralj Peter II, staršina Sokola kraljevine Jugoslavije.

— **Glede na naše poročilo o napadu** s samokresom na go. Ano Sokolovo na Dobrni, nam sporoča uprava zdravilišča Dobrni, da po ugotovitvah preiskave go. Sokolova ni postala žrtev zločina, marveč da gre zgolj za nesrečno naključje.

— **Dva nesreči**. V sredo je padel 38-letni krošnar Leopold Kolenc iz Gaberja pri Celju s kolosa in si izpahnil levo roko v raven. V četrtek se je ponesrečil delavec Vinko Vidensek s Paki pri Vitanju. Ko je nalagal v kamnolomu kamenje, mu je padel težak kamen na trebuh in mu poškodoval drobno. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

— **V celjski bolnici** je umrla v četrtek triletna posestniška hčerka Anica Vrbova iz Malih Dol pri Vojniku.

— **Razmere na delovnem trgu**. Pri celjski borzi dela se je od 1. do 10. t. m. na novo prijavilo 87 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 40 oseb, posredovan je bilo 7, odpotovalo je 29, odpadli sta 2 osebi. Dne

10. t. m. je ostalo v eni 295 brezposelnih (179 m. in 66 ž.) nasproti 196 (146 moških in 50 žensk) dne 31. julija. Delo dobijo 4 minarji, 2 mizarji, po 1 krojač in hlapec, 9 privatnih kuharic, 7 sluškinj, 2 kmetiči delki ter po 1 gostilniška kuharica, natakarica in sobarica.

— c Planinski tabor na Okrešlju bo 4. septembra ob proslavi 30-letnice Frischau.

— **Sokolski dom** na Okrešlju. Ob 10. bo naša naša proslava, nato planinski tabor.

— c **Nesreča kolesarja**. Šestdesetletni mož od sobote 18. t. m. do včerajšega petka 19. t. m. kr. dvorna lekarna »Pri Martji« pomaga na Glavnem trgu.

— c **Pri Mestniški koči** na Gatah bo v nedeljo 21. t. m. ob 10. dopokodne planinska maša.

Sokolstvo

5-letnica

Sokola na Ponovičah

V nedeljo je povabilo mlado sokolsko društvo Ponovič—Sava svoje prijatelje in brate Sokole na javni nastop. Vršila se je na letnem telovadišču pri Sokolskem domu, ki je eden najbolj priklupnih v vsem okolišju. Postavili so si ga člani edince, ki je praznovala zdaj šele petletnico svojega obstoja. Prireditev se je pričela ob pol 16. Prišli so Sokoli iz Litije, Šmartna, Zagorja, Trbovelj in od drugod. Precej je bilo tudi zunanjih gostov in turistov, ki so porabili nedeljo za izlet v lepe savske pokrajine na Sv. goro in drugim. ob povratku pa so prišli med nas.

Točno ob napovedanem času se je zbralo na okrašenem telovadišču sokolstvo in smo dvignili državno trobojnico na drog, potem pa se je pričela telovadba. Nastopili so vsi oddelki: deca, naraščaj, članice in člani. Vsi nastopajoči oddelki so bili zelo močni, vaje zadovoljive. Občinstvo je Sokole živahno pozdravljalo. Našim voditeljem, preprostim kmečkim fantom in dekletom, naj bo pohvala v dokaz, da zna ljudstvo ceniti delo na sokolskem polju. Le naprej brez miru!

Množica je bila ob zaključku, ko smo sneli zastavo in zapeli »Pesem sokolskih legij«, polna navdušenja. Lep je bil pogled na pisano množico telovadnih oddelkov, zbranih na telovadišču. Prireditev je posetil tudi zastopnik ljubljanske sokolske župe. Telovadne točke je spremljala železničarska godba iz Zidanega mosta, ki je potem svirala tudi na veselici. Letošnji praznik Sokola Ponovič—Sava, ki ga vodi marljivi starešina br. Vlado Berdaj, je dokazal, da krepko napreduje. Jubilej letnega obstoja smo proslavili z delom in v delu je naš spás. Zdravo.

Lep sokolski praznik

Sokolsko društvo Dravograd — Meža je slavilo v nedeljo 7. t. m. svoj praznik. Razen malih izjem so bile vse hiše v zastavah. V zgodnjih popoldanskih urah so se vršile skušnje za nastop, nato pa se je razvila izpred kolodvorov veličastna povorka z državno zastavo na čelu. Prireditev so se udeležila društva Prevalje, Guštanj, Slovenjgradec, Vuzenica, Marenberg, Ruše in Selnica. Pogostili smo udeležbo Maribora in župe. Takim prireditvam — na skrajni meji — bi morali pač vsi čimtelji posvečati največjo pažnjo. Največjo udeležbo je dal Slovenjgradec, ki je s tem pokazal svoje pravo sokolsko srce. Med povorko so korakajoči navdušeno vzklikali kralju, kraljevskemu domu, sokolstvu, Jugoslaviji ter peeli sokolske pesmi. Narodno ženstvo pa je obiskalo povorko s cvetličami. Po povorki je bil pozdrav državni zastavi ob sviranju državne himne, nato pa je izpregovoril domači starosta brat dr. Erat Josko, ki je v uvodu pozdravil zastopnika oblasti brata Šego Matijo, zastopnika župe in okrožja ter zastopnika Celjske sokolske župe. V svojem krasnem govoru je orisal razmere, s katerimi se mora boriti Sokolstvo na skrajni meji, čeprav vrši važno vzgojno in narodno nalogo. Vse navzočne je opomnil, da stojijo na onem malem koščku svete koroške zemlje, ki nam je še ostal od nesrečnega plebiscita. Poudaril je, da bo Sokolstvo to zemljo čuvalo in da jo ne damo nikomur. Njegovemu govoru je sledilo dolgotrajno vzklikanje kralju, domovini in Sokolstvu. V imenu župe in okrožja je pozdravil prireditev brat podstarosta župe in predsednik okrožja brat Rojnik Ivan iz Slovenjgradca. Njegov zanosni govor je izzvenel v pozivu: »Od Sokolstva k jugoslovenstvu, od jugoslovenstva k slovanstvu.« Ob zaključku govora so vsi vzklikali starešini Sokolstva Nj. Vel. kralju Petru II., kraljevskemu domu, Slovanstvu in Sokolstvu.

Nastop se je pričel z orodno telovadbo članov, ki so nastopili na bradli in na drugo. Izvedba je bila prav dobra, nekateri posamezniki so bili celo odlični. Posebno je ugajala vrsta na drugo, kjer so nam nastopajoči pokazali nekaj vrhunskih vaj. Moška in ženska deca je nastopila z župnimi vajami. Izvedba je bila še dokaj dobra. Upoštevati moramo pač počitnice, ko vedba ni tako intenzivna, kakor med šolskim letom. Pri decu je posebno ugajala starfata, ki je vzbudila med občinstvom mnogo smeha, ker so v starfati zmagale deklice pred dečki. Moški in ženski naraščaj s praskimi prostimi vajami ni prišel prav do izraza zaradi premalega prostora. Tudi razdelitev ni bila prav posrečena. Vaje so izvedli še dokaj dobro. Vaje čla-

nov z župnimi prostimi vajami so bile prav dobre. Ženski oddelki na orodju, kakor tudi moški naraščaj z raznoterostmi je ugajal. Tehnično najboljše točka so bili člani in članice s praskimi prostimi vajami. Posebno pozornost je vzbudilo, da so nastopili z vajami starejši člani (samo iz domačega društva!). Ti naj bodo za vzgled vsem mlajšim bratom in sestram, ki stojijo izven telovadnic.

V splošnem opažamo pri društvu razveseljiv razvoj. Vsi oddelki so pokazali mnogo volje in sposobnosti do dela. Naloga odgovornih čimteljev je sedaj, da vse pripadnike obdržijo in jih vzgajajo v prapadnike sokolskega duha in sokolski disciplini. To nalogo ima pred vsem prednjaški zbor, ki mora tej posvečati največjo pažnjo.

Vse vaje je spremljala na glasovirju po. žrtvovana sestra Smerdujeva. H krasno uspehi prireditvi, bratskemu društvu, pred vsem pa vsem prednjakom in prednjakicam, ki so v to delo vložili toliko truda, čestitamo. Uspehi nas ne smejo usvajati. Takoj moramo na delo, da bo dan ujedinja v 20-tem letu obstoja naše države nad vsa veličastno uspel. Zdravo!

★

— **Sokolska prireditve dne 14. t. m.** V nedeljo, 14. t. m. bodo na področju sokolske župe Ljubljana tele društvene javne telovadbe: v Zireh v Grubovem, v Radomljah in na Laverici. Priporočamo članstvu in naraščaju, da se ta po možnosti udeležijo teh prireditev posebno pa proslave 30 letnice obmejnega sokolskega društva v Zireh. Zdravo! Župno nabesništvo.

— **Uprava Sokola VŠ** vabi svoje članstvo in naraščaj, da se danes (v nedeljo) udeležijo v polnem številu nastopa in otvoritve letnega telovadišča bratske sokolske čete na Laverici. Zbor članstva in naraščaja v kroju ob 13. na vrtu sokolskega doma, odkoder bo skupen odhod na glavni kolodvor. Člani in naraščajniki, ki imajo kolesa, naj se udeležijo nastopa s kolesi. Pokazemo v nedeljo s svojo veliko udeležbo, da cenimo delo marljive sokolske čete na Laverici. Zdravo! Uprava.

— **Sokolska četa na Lavrici** proslavi jutri svoj pomeniten praznik. Otvori novo letno telovadišče obenem pa priredi javen telovadni nastop. Z vso vsmo se pripravljajo Sokoli na ta dan, da pokažejo prave sadove sokolske vzgoje. Hočemo najprej po taktu naše pesmi in za cilji našega ustavnitelja velikega Tyrša. Čeprav je naša prireditelj malopomenba med ostalimi prireditvami velikih društev, vendar za. službi sokolska četa na Lavrici vsi pozornost saj je ta četa ena najmarljivejših v vsej župi. Vse delo in priprave so člani in članice storili z večernim prostovoljnim kulokom. Z veseljem so se dan za dnem zbirali na telovadišču, pele so lopate in krampi, da je postalo iz njihve telovadišče. Tudi telovadba se lepo razvija in v naših vrstah se z veseljem in navdušenjem zbira mladina, ki je sokolska in jugoslovenska. Prosimo vse Sokole — nacionaliste in vse nam naklonjene občinstvo, da nas z bratsko naklonjenostjo jutri poseti v čim večjem številu, da nas tako podpre v nadaljnjem delu. Nastop se prične ob 15. Po nastopu bo zabava v krasnem parku br. starosta. Sodelovala bo godba dravske divizije. Vse zveze z vlaki in avtobusi ugodne. V primeru slabega vremena bo prireditve v ponedeljek 15. t. m. ob vsakem vremenu. Z upanjem, da bo cenjeno občinstvo z razumevanjem podprlo naše delo s čim večjo udeležbo, kličemo Zdravo! Sokolska četa Lavrica.

Z Jesenic

— **Obrtna razstava na Jesenicah**. 7. 8. in 9. t. m. se je vršila na Jesenicah razstava izdelkov oblačilne stroke. Razstavo je organiziralo »Združenje krojačev in krojačice radovljanskega sreza. Bila je naravnost vzor. no nameščena v veliki risalnici in sedmih razredih Jeseniške narodne šole. Razstavili so po večini vsi krojači in krojačice radovljanskega sreza. Razstavljene so bili tudi izdelki učencev in učenek. Tudi obrtno solstvo je bilo na razstavi zastopano. Za odličan uspeh razstave gre vse priznanje vodstvu »Združenja«, katerega agilni predsednik je g. Ivan Gogala, krojač na Jesenicah. Obisk razstave je obilen. V nedeljo so jo posetili celo gostje iz inozemstva. Glede na veliko zanimanje občinstva se razstava podaljša do 15. t. m. Obisk vsakomur najtopleje priporočamo, ker je razstava res pestra in edinstvena te vrste in v dravski banovini sploh prva.

— **Uniforma** je edina obleka, ki častno zakriva bedo.

Ivanka se je plaho ozirala na princa in vprašala: — Torej ostanem tako ali tako zapuščena?

Sesedla se je na divan in si zakrila obraz z rokami.

Panin je nekaj časa molče stal pri nji. Bolest mladela dekleta, ki jo je smatral za iskreno, mu je šla k srcu bolj, nego je hotel pokazati. Ljubil je torej gospodično de Cernay in ljubil jo je še vedno. Čutil je pa dobro, da bi ji bil izročen na milost in nemilost, če bi pokazal svojo slabost in da bi pomenilo priznanje, ki bi ušlo v tem resnem trenutku, da je razdeli zaroko z Mihelino. Obrnil se je torej proti svojim dojmom in odgovoril kar se je dalo sladko:

— Kaj pa govoriš o zapuščeni, ko te ljubi tako dober fant, dober in bogat in ko se hoče poročiti s teboj?

Gospodična de Cernay je naglo dvignila glavo. — Ah, ti mi torej ponujaš Cayrola? In v tebi se nič ne upira pri misli, da bi utegnila poslušati tvoj nasvet? Ti si me torej varal od prvega trenutka, ko si izpregovoril z menoj? Torej me nisi dan niti ljubil? Niti eno uro?

Sergej se je zamejval in nadaljeval s svojim lahkim, prižnjjenim glasom:

— Draga moja Ivanka. Če bi imel sto tisoč frankov dohodkov, ti dajem čestno besedo, da bi ne vzel druge žene, kajti samo ti lahko postaneš ob-

GEORGES OHNET:

SERGEJ PANIN

Prva je izpregovorila Ivanka.

— Zakaj si odpotoval pred tremi tedni v Anglijo, ne da bi bil govoril z menoj, ne da bi me bil videl?

— Kaj bi ti mogel reči? — je odgovoril princ utrujeno in skrušeno.

Ivanka ga je ošinila z ostrim pogledom.

— Lahko bi mi bil povedal, da si zasnubil Mihelino.

— To bi bilo grobo.

— To bi bilo častno! Moral bi mi bil seveda vse pojasniti. A ti storiš to nerad. Bolj ti je menda kazalo, da bi uganila to novost iz namigavanja ljudi moje okolice in iz šušljanja povsem tujih ljudi. To je bilo zares enostavneje zate.

Vse te besede je izgovorila Ivanka v mrzličnem ognju. Padale so liki bič. Mlado dekle je bilo silno razburjeno, sapa ji je zastajala v grlu. Za hip se je ustavila, potem se je pa obrnila k princu in mu pogledala naravnost v obraz, rekoč:

— Torej ta poroka je že sklenjena?

— Da, — je odgovoril Sergej.

Kakor da ne more tega verjeti, je zašepetala tiše od sapice:

25

— Ti se oženiš z Mihelino?

In ko ji je Panin že odločneje še enkrat odgovoril »da«, je mlado dekle skočilo k njemu, približalo svoj žareči obraz princu obrazu in vprašalo v silni razburjenosti:

— Kaj bo pa z menoj?

Sergej je pokazal z roko na odprto okno salona, skozi katero se je lahko njun pogovor slišal na vrt.

— Ivanka, pomiri se, prosim, te, — je znova povzel besedo. — Vidim te tako razburjeno...

— Zaradi koga se pa razburjaš? — ga je prekinila porogljivo.

— Samo zaradi tebe, — je odgovoril princ hladno.

— Zaradi mene?

— Gotovo. Bojim se, da bi ne storila nerodnosti, ki bi te pogubila.

— Da, toda tebe z menoj vred. In samo tega se bojiš!

Princ jo je smeje gledal. Potem jo je pa prijel za roko in dejal z izpremenjenim glasom:

— Kako hudobna si noč. Koliko zlobe se je nabralo v tebi proti ubogemu Sergeju. Kaj lepega si bo moral misliti o tebi, ko mu igraš tu tako prijetno sceno ljubosumnosti?

Ivanka mu je naglo iztrgala roko.

— Ah, ne poskušaj šaljiti se. Prišegam ti, da za to zdaj ni ugoden trenutek. Vse kaže, da se ne zavedaš dobro svojega položaja v tej zadevi. Mar ne razumeš, da sem pripravljena povedati vse so-

— Vse? — je vprašal princ. — Zares, tega bi ne bilo mnogo. Povem ji, da sva se srečala v Angliji, da sem lazil za teboj in da ti je bilo to prijetno. Potem pa? ... Ti si izvolila vzeti tragično tiste sanje poletne noči, sanjane pod velikimi drevesi Churchil-Castla, in očitaš mi mojo krivdo. Katero neki? Če prav premisliš, ni nobene. Živela sva v preveč angelnem svetu in izrabila sva svobodo, ki jo dajejo angleški običaji mladini. Moja teta bi ne videla nič pregrešnega v tem prijetnem, narejenem slogu, ki mu pravijo naši sosedje flirt. Dejal sem, da te imam rad, ti si mi pa dala razumeti, da sem ti všeč. Tako sva preživela prijetno poletje. Ti se pa zdaj nočeš vrniti z onega krasnega galantnega izleta v tujino. To ni pametno, to je neprevidezno. Če boš nadaljevala svoje grožnje, če pokličeš moje bodočo taščo za zagovornico svojih dozdavnih pravic, mar ne razumeš, da se obsodiš že vnaprej. Njeni interesi so v popolnem nasprotju s tvojimi. Mar moreš pomišljati in izbirati med svojo hčerko in teboj?

— Ah, tvoji računi so premeteni in tvoje ravnanje je bilo dobro premišljeno, — je odgovorila Ivanka. — Kaj pa, če gospa Desvarennesova ni žena, za kakršno jo smatraš, kaj če se bo zavzela zame in če bo pomislila, da bo tisti, ki je bil nepošten, da bo nezvest mož in če bo presojala bodočnost svoje hčere po moji preteklosti. Kaj bo potem?

— Kratkotako tole: — je odgovoril Sergej. — Utrujen po nemirnem in brezplodnem življenju, ki

— Vse? — je vprašal princ. — Zares, tega bi ne bilo mnogo. Povem ji, da sva se srečala v Angliji, da sem lazil za teboj in da ti je bilo to prijetno. Potem pa? ... Ti si izvolila vzeti tragično tiste sanje poletne noči, sanjane pod velikimi drevesi Churchil-Castla, in očitaš mi mojo krivdo. Katero neki? Če prav premisliš, ni nobene. Živela sva v preveč angelnem svetu in izrabila sva svobodo, ki jo dajejo angleški običaji mladini. Moja teta bi ne videla nič pregrešnega v tem prijetnem, narejenem slogu, ki mu pravijo naši sosedje flirt. Dejal sem, da te imam rad, ti si mi pa dala razumeti, da sem ti všeč. Tako sva preživela prijetno poletje. Ti se pa zdaj nočeš vrniti z onega krasnega galantnega izleta v tujino. To ni pametno, to je neprevidezno. Če boš nadaljevala svoje grožnje, če pokličeš moje bodočo taščo za zagovornico svojih dozdavnih pravic, mar ne razumeš, da se obsodiš že vnaprej. Njeni interesi so v popolnem nasprotju s tvojimi. Mar moreš pomišljati in izbirati med svojo hčerko in teboj?

— Ah, tvoji računi so premeteni in tvoje ravnanje je bilo dobro premišljeno, — je odgovorila Ivanka. — Kaj pa, če gospa Desvarennesova ni žena, za kakršno jo smatraš, kaj če se bo zavzela zame in če bo pomislila, da bo tisti, ki je bil nepošten, da bo nezvest mož in če bo presojala bodočnost svoje hčere po moji preteklosti. Kaj bo potem?

— Kratkotako tole: — je odgovoril Sergej. — Utrujen po nemirnem in brezplodnem življenju, ki

Warner Oland

- Charlie Chan

Hollywood je izgubil z njegovo smrtjo eno najzanimivejših postav

Poročali smo že, da je umrl v Stockholmu filmski igralec Warner Oland, ki je ustvaril klasično postavo Kitajca Charlie Chana. Pokojni sicer ni bil lep, temveč star in grd mož, vendar je pa dobival na tisoče pism iz vseh krajev sveta, kakor drugi slavni filmski igralci in igralkice. Na vseh kuvertah nešteti pismi je bilo kratko napisano: Charlie Chan, Hollywood. In ta pisma je dobival Warner Oland, rojak Grete Garbo, dobrodušen mož dobrih 50 let,

da sta si donquichotaki junak življenja nevarnih kriminalnih pustolovčin na filmskem platnu, sloveči kitajski detektiv Charlie Chan in njegov predstavitelj Warner Oland, bivši švedski pisatelj in igralec, prav tako blizu kakor blodi vitez Don Quichot in njegov bodri, debeluhasti Sancho Panza.

Predno je postal filmski Kitajec, je bil Warner Oland dramatik in prevajalec, pa tudi gledališki igralec, znan zlasti iz aha-kespersovskih vlog. Svojo domovino švedsko je bil zapustil, toda rad se je vračal tja kot turist. Pozneje je prihajal na švedsko kot zelo premožen turist, saj je imel v Ameriki štiri lepe hiše v raznih mestih, poleg tega je bil pa še lastnik otoka nekje v Mehikiem zalivu. Ta čistokrvni Skandinavec, arijec od pete do glave, se je predstavil s kitajskimi in drugimi vlogami, posebno pa s postavo žoltega detektiva Charlie Chana.

Mirno lahko rečemo, da po zaslugi filma v naših časih ni bilo znamenitejše postave detektiva, ki bi mogel tekmovali tudi s priljubljenostjo Sherlocka Holmesa tako, kakor ga je ustvaril v filmih prihodnih pisatelja pustolovskih romanov Biggersa baš Warner Oland. Dal mu je hladno masekromnega moža stare šole, ki se je zelo dobro umel z modernim detektivom tako pravega države, znal je vtisniti svoji postavi umerni pogum, bistrovost in neverjeten mir, ki ga je morda pogrešal Oland v zasebnem življenju. Warner je bil ožen s slikarico velikih ambicij in nji na ljubo se je v prostem času tudi sam ukvarjal s slikarstvom. Z ženo se je pa tako hudo spril, da so mu odpovedali živci in da je moral dolgo počivati, da jih je spravil za silo v red. Ko je okrevaj, je odpotoval v Evropo, kjer je obiskal med drugim mestu tudi Rim. Pestro hollywoodsko življenje je izgubilo v tem bivšem prevajalcu Strindberga ter predstavitelju Othella in kralja Leara eno svojih najzanimivejših postav.

navdušen slikar akvarelov, prevajalec, zbiratelj porcelana, zlasti pa ljubitelj dobre kuhinje. In tega epikurejca so vsak dan kar zasuli s pismi, ki so v njih ljudje občudovali njegov neverjetni mir, njegovo preudarnost, vse nevarnosti prezirajoči pogum in njegovo detektivsko bistro oko. Pogosto so se obračali nanj za nasvete v tej ali oni zamotani zadevi pisatelja ali pisateljice čudnega pisma, ne da bi se zavedali,

Trio Menuhinovih se je razšel

Najprej se je poročil Jehudi Menuhin sam, zdaj pa še njegovi sestri Jalta in Hepzibah

Na farmi Jehudi Menuhina v Los Catos v Kaliforniji so imeli oni dan svatbo. Poročila se je Hepzibah Menuhinova, sestra slavnega virtuozja Menuhina, o kateri pravijo, da je edini violinist, ki se je mogel meriti z Bronislavom Hubermanom, izločenim za dolgo, če ne za vedno iz glasbenega življenja po težki letalski nesreči na Javi. Radostni dan v zasebnem življenju Hepzibah Menuhinove pa ne bo preveč razveseljeval za glasbo navdušenih ljudi. Pomeni namreč zadnje poglavje umetniškega romana slavnega tria Menuhinovih, ki se je menda za vedno razšel.

V koncertni dvorani The Pacific Musical Society v San Franciscu je doživelo leta 1922 občinstvo na koncertu v enem večeru dvoj. presenečenje. Ljudje so bili prišli poslušati novega virtuozja Jehudi Menuhina, ki so ga prireditelji tako hval-

ili in slavili, da bi ga bilo treba uvrstiti med najzanimivejše postave glasbenega sveta, če bi bilo res le polovica tega, kar so o njem trdili. Lahko si pa mislimo presenečenje občinstva, ko mu je bil predstavljen petletni deček kodrastih las in v kratkih hlačah, o katerem se je dalo domniti, da bo sploh mogel držati gosli v rokah. Ljudje so že godrnjali, ko je naenkrat deček pred njimi zrasel visoko nad postavo odraslega človeka, kajti zaigral je Bachovo sonato s sigurno roko, pod katero so pele gosli, kakor da so zares živile in da igrajo same. V njegovi igri ni bilo tehničnih izmetenosti in virtuosnih trikov. Bila je in je ostala še vedno naravna, prežeta najnežnejšega čustva, elementarni izraz prirojen glasbenosti. Kritiki so pisali o največjem violinistu sveta in velika ameriška mesta so jela tekmovali med seboj z laskavimi ponudbami.

Jehudi Menuhin je res rojen godbenik. Njegovi starši so se preselili v Ameriko tik pred njegovim rojstvom leta 1917. Prišli so bili iz Palestine v upanju, da jim bo življenje v Ameriki lažje. V San Franciscu so prispeli iz New Yorka. Menuhinovo oče je dobil tam na univerzi mesto izrednega profesorja hebrejščine in židovskega jezika. Jehudi je že v zgodnji mladosti kazal zanimanje za glasbo, imel je izredno nežen, glasbeno občutljiv sluh. Kot štiriletni deček je prišel v šolo k profesorju Louisu Tiersingerju. Čez leto dni se je predstavil javnosti v San Franciscu, a čez dve leti je dosegel velik uspeh

v Metropolitan operi v New Yorku. Že prej so bili presneti Menuhinovi svet z drugim čudežnim otrokom. Tik po začetku umetniške kariere se je pojavila na odru pri njegovem koncertu mlada pianistka Hepzibah Menuhinova. Njena solista ni bila posebno izrazita. Ko je pa spremljala svojega brata, so poslušalci pozabili dihati, tako so bili očarani. Pozneje se jima je pridružila najmlajša sestra Jalta. In ime Menuhinovega tria je šlo po vsem svetu.

Toda tudi v Ameriki ni polnovreden umetnik, kdor ni prinesel glasbene šole in lavorik iz starega sveta, priznane zakladnice svetovne kulture. Jehudi je moral v Evropo. Starši niso imeli denarja, da bi mu omogočili potovanje. Dečka niso hoteli preobremenjevati s koncerti, ker spadata njegov oče in mati med redke ljudi, ki ne izkoriščajo nadarjenosti čudežnega otroka, temveč ga smatrajo za sirov zaklad, ki je treba na njem graditi za bodočnost, da se dečkova kariera ne konča s prvimi dolgimi hlačami. Toda Amerika nima toliko velikih umetnikov, da bi se mogla odreči dečku, ki mu po pravici gre naslov »Born American Musician«. Našli so se meceni. Jehudi Menuhin je odpotoval leta 1927 v Pariz. Takrat mu je bilo 10 let.

V Parizu se je seveda predstavil s koncertom z orkestrom Lamoureux, ki mu je poklonil spominsko plaketo, potem je pa opustil koncerte in se kot učenca študiral je pri rumunskem violinistu in skladatelju Georgu Enescu. V New York se je vrnil kot velik umetnik violinist, priznan v Parizu. Njegov dobrotnik Henry Goldman mu je podaril prave Stradivarijeve gosli za 60.000 dolarjev. Menuhin je pa ostal zvest svojemu načelu ne zanašati se samo na izreden naravni dar in ne črpati iz njega preveč. Vsako leto je za pol leta povsem zapustil koncertne dvorane, da je lahko študiral pri Enescu ali Adolfu Buschu.

Zadnjič je izostal iz koncertne dvorane skoraj poldrugo leto, potem se je pa napotil z velikimi načrti v London. Kanil je prirediti veliko turnejo, ki naj bi mu vrgla v našem denarju okrog 25.000.000. V Londonu, kamor je prispel na štiri pomladne koncerte, se je pa takoj v začetku sestal z 19 letno Nolo Nicoloso, hčerko avstralskega industrijca in milijonarja, ki jo je bil spoznal med svojim bivanjem v Avstraliji. In v maju je bila poroka, po kateri sta mlada zakonca odpotovala na svojo farmo v Los Catos. V juniju se je pa poročila 17 letna Jalta z nekim avstralskim veleposelnikom. Že takrat je bilo jasno, da se bo trio razšel. A predzadnji dan julija se je omožila še Hepzibah z ameriškim bogatašem, ki jo je za vedno odvedel iz koncertnih dvor. Samo Jehudi se bo morda zdaj pa zdaj še vrnil tja.

Bela žirafa

Prof. George Goodwin, kurator oddelka sesalcev v ameriškem Narodnem prirodoslovnem muzeju, je opazil v rezervaciji Masajev v Kenji prvo belo žirafu in jo fotografiral. Albinizem je znan pojav pri vseh vrstah sesalcev in tudi pri pticah. Slovitela bela vrana ni tako redek pojav, kakor pravi ljudski pregovor. Žirafa, ki jo je odkril v Kenji prof. Goodwin, je prvi doslej znani albinizem med žirafami. Prof. Goodwin je nedavno organiziral veliko ekspedicijo v avstralsko vzhodno Afriko na lov na divje zveri in tam je odkril to redko žival ter prinesel njeno fotografijo.

Prof. Goodwin trdi, da je videl belo žirafu na razdaljo kakih 30 m in da jo je torej lahko dobro opazoval. Beli lovci je baje še

nikoli niso videli, točno rečeno ne nje, temveč njega, ker gre za krepkega samca, ki ga spremlja samica normalne barve. Prof. Goodwin pravi, da to ni čisto albinizem, čeprav je povsem bel. Ima baje temne oči, dotim imajo pravi albinizem rdeče oči. Po mojem mnenju, pravi Goodwin, bi moral paznik lova v masajski rezervaciji izrecno prepovedati streljati po tej žirafi, ker bi bilo res greh ubiti za navadno lovsko trofejo tako redko žival.

Kakšen jezik je govoril Adam?

Pisatelji raznih narodnosti so dokazovali, da se je govorilo v svetopisemskem raju v njihovi materniščini. Leta 1580 je Goropius izjavil, da je bila občevelni jezik v raju holandsčina. Andre Kemp je bil pa prepričan, da je bog govoril Adamu v švedščini, da mu je Adam odgovoril v danščini. Eva je pa govorila francosko. Če je to res, kako sta se potem razumela Adam in Eva, ko sta govorila vsak svoj jezik? Perziji so tudi ponosni na svoj jezik in skušajo dokazati, da so bili v

raju v rabi trije jeziki. Na prvem mestu je bila arabščina, ki jo je rabila zapeljiva kača. Adam in Eva sta govorila perzijsko, najpoeticnejši jezik, angel, ki ju je zapodil iz raja, naj bi bil pa govoril turški jezik, s katerim se da najbolj učinkovito zagroziti človeku.

Zidje seveda trdijo, da je bila hebrejščina rajski jezik. Ta teorija ima največ zagovornikov med orientalskimi pisatelji. Za hebrejščino ima največ zagovornikov sirščina, pa tudi drugi narodi se potegujejo za to visoko čast svojih jezikov. Pisatelj Erro trdi, da je bil občevelni jezik v raji baskiški. Drugi zopet trdijo, da je govoril Adam polinezijski jezik. Več nego verjetno je pa, da nobena od teh jezikov v raji niso rabili, ker takrat še nobena ni bilo, pa tudi zgodba o raji je samo lepa zgodba. Prvi ljudje so se najbrž sporazumevali s kretnjami in primitivnimi glasovi. To teorijo zagovarja tudi Darwin, ki pravi, da je nastal jezik s posnemanjem in prilagajevanjem ter s pomočjo znamenj in kretnj, raznih prirodnih zvokov, živalskih glasov in nagon-skih krikov človeka samega.

Soča bo tekla že letos po novi strugi

Italijani so zgradili na nji ogromno hidrocentralo in dve veliki umetni jezera

Reka Soča, pred 20 leti, v zadnjem letu svetovne vojne pozorišče najbolj krvavih bitk in enajstih italijanskih ofenziv, bo še letos zapustila svojo strugo in začela teči po novi. Italijanska vlada je dala namreč zgraditi na Soči največjo hidroelektrično centralo Evrope. Bistvo Soče so Italijani vpregli, da bo dajala električno energijo 200.000 HP. Hidroelektrično centralo zgrade na Opčini nad Trstom, od koder bo tekla električna energija daleč na vse strani. V ta namen so morali razstreliti mnogo velikih skal, izkopati celo vrsto predorov in napraviti umetno jezero, obsegajoče 9 milijonov kv. metrov, v kratkem pa bodo končala dela na drugem, še večjem umetnem jezeru, v katerem bo 120 milijonov kub. metrov vode.

Pod Sabotinom, znanim iz svetovne vojne po krvavih bitkah, so prekopali 9 km dolg predor, ki bo služil za zvezo med obema ogromnima jezerskima posodama. Kot izvedenci vodstvu gradnje dodeljeni geologi so prišli med kopanjem na zelo

zanimivo in doslej povsem neznano odkritje, da je namreč v predhistoričnih časih tekla Soča baš v nasprotni smeri kakor zdaj. To presenetljivo dejstvo so odkrili na dolžini 30 km sedanja toka in arheologi bodo poskušali ugotoviti smer predhistoričnega toka tudi na drugih odsekih, da bodo lahko topografsko narisali predhistorični del tega severnega jezička sedanje Italije. S tem so tudi pojasnile izvestne geološke nesozmernosti in neverjetnosti, na katere so naleteli pri kopanju nov. struge.

Cevrav preložena struga Soče nikakor ne bo izpremenila temeljnega značaja krajine, bo vendar pomenila veliko gospodarsko pridobitev za vse ozemlje, saj bo zagotovila namakanje ogromnih zemljišč in preskrbo z električno energijo velikega dela Italije okrog tržaškega zaliva. Po zgraditvi velike hidroelektrarne nad Gardskim jezerom je orjaška centrala na Soči največje delo te vrste v severni Italiji v zadnjih petih letih.

Taborišče dvojčkov

Amerika ima svoje kanadske petorčke, Anglija pa četvorčke, ki zdravniški skrbno pazijo na nje. V Nemčiji študirajo zaenkrat samo problem dvojčkov. To je za sedanje razisez tudi zelo pomembno vprašanje. Z njim se peča dr. Gottschalk in ker so v Nemčiji priljubljeni razni tabori o odnosu taborišča, je ustanovil v ta namen tudi posebno taborišče, v katerem žive sami dvojčki. In že je dosegel baje nekaj zanimivih uspehov. Dvojčke je razdelil v dve vrste. Eni so popolni dvojčki enocelničnega izvora, drugi pa nepopolni dvocelničnega. Dvojčki prve vrste so otroci, fizično in duševno skoraj istovrstni. Reagirajo celo na vse enako in imajo tudi enake kretnje. Nasprotno so si pa dvocelnični dvojčki podobni tako, kakor so si med seboj podobni bratje in sestre iste rodbine.

Ta teorija je bila potrjena z mnogimi poskusi. Dvojčki enocelničnega izvora so si tako čudovito podobni, da se ujemajo v najmanjših podrobnostih, recimo v kodru las ali v nasmehu na ustih. Ti otroci se smejejo in jočejo iz istih razlogov. Celotna dela opravljajo enako.

Ploskanje po tarifi

V Parizu je bila še nedavno posebna organizacija, ki je znala poskrbeti gledališkim avtorjem, pevcom in igralcem za primerno ploskanje. In ni izključeno, da ta organizacija še zdaj deluje. Če bi tudi zelo slavni skladatelji, dramatik, igralci ali pevci odkrito opisali svoje občutke, bi bil marsikdo presenečen, ker bi zvedel, da so si morali do prvih uspehov pomagati s plačanim ploskanjem.

Ne smemo pa misliti, da je šlo to ploskanje po tarifi. Tako so recimo plačevali za ploskanje ob prihodu igralca na oder 25 frankov, igralca pa je plačala samo 15 frankov. Za navadno ploskanje med predstavo se je plačevalo 10 frankov, za viharo ploskanje, o katerem se je pisalo v listih, je bilo treba plačati 16 frankov, če je pa hotel imeti kdo še bolj navdušeno ploskanje, je moral odšteti 18 frankov. Viharno ploskanje, kateremu je morala slediti povnitev ali doidek, je veljalo 50 frankov. Organizacija poklicnih ploskarjev je bila neizprosna in nikomur ni tarife znižala.

Avtor »Tarzana« piše za denar

Stotisoči čitateljev po vsem svetu z navdušenjem čitajo zgodbe o gozdnem možu Tarzanu, malo kdo pa ve, kako nastajajo. Redki vedo, da je v Kaliforniji mestce Tarzana in da živi v njem Edgar Rice Burroughs, avtor Tarzanovih pustolovčin. Avtorji so navadno častiljivi in hoče se jim literarne slave. Burroughs je med njimi bela vrana. On pravi, da ni literat, da nima lenega sloga in da sploh ni dober pisatelj. Te besede bi se mogle še pojasniti s pisateljsko koketnostjo, čakačjo na hvalo ljudi, če pa Burroughs mirno zatrjuje, da piše samo za denar, da bi sploh ne pisal, če bi ne računal s honorarjem, je jasno, da govori s pravo ameriško odkritostjo.

Stotisoči ljudi smatrajo Burroughsa za pisatelja, ki piše napeto in zanimivo, če že ne globoko. Vsek zvezek Tarzana čitatelji kar požirajo in vsaka nova zgodba pride takoj na filmsko platno. Filmske družbe kar tekmujejo med seboj, katera bo prej in bolje posnela novo Tarzanovo zgodbo za film. Foxova družba je za prvi film Tarzana najela dva svetovna mojstra: za vlogo Tarzana olimpijskega zmagovalca v desetboju Glenna Morrisa in za vlogo glavne junakinje svetovno prvakinjo v plavanju Ellonor Holmovo. Film se imenuje »Tarzana nova osveta« in je po napetih prizorih iz življenja pragozda. divjih zveri in podilnih ljudi, tako da lahko oba glavna igralca pokazeta vse svoje zmoglosti in sposobnosti.

Lov na bolhe

Navadni ljudje se zmenijo za bolhe kvečjemu, če jih grizejo, glasbeniki kajže malo več zanimanja za nje, učenjaki jim pa posvečajo največjo pozornost. V Sofijo sta prispela v začetku avgusta dva angleška učenjaka, namenjena na lov na posebno vrsto bolh. Balkanski medved izumira in lov bo tem težji, ker zapuste te redke bolhe, kakor večina njihovih sorodnic, svojega gospodarja, čim je ubit. Angleškima učenjakoma torej ne bo kakor drugače kakor ujeti medveda živega in poloviti bolhe na njem.

V Rotschildovi zbirki mrčesa je samo ena bolha te redke vrste. Doslej so namreč ujeti in odkrili pri življenju samo eno. To pomeni, da bi učenjaka angleška učenjaka zaslužiti lepo premoženje, če bi se jima lov posrečil. Za njun plen bi se ne zanimali samo naravoslovci, marveč tudi zdravniki.

Slika operacije na steni

Profesorja alžirske univerze H. Constantini in L. W. Verain sta izdelala s pomočjo pariške optične tovarne napravo, ki sta jo nazvala scialyskop. Njen namen je v predavalnicah in na kongresih projicirati na stene vse faze operacije tako, da jim lahko sledi tudi oddaljenejši gledalci. Naprava obstoja iz stožčastega reflektorja s premerom 2,5 m, osredotočujočega s paraboličnimi stenami močno svetlobo na operacijsko polje. Pod svetliko je optični sistem s pravokotno prizmo, ki meče sliko operacijskega polja na prozoren senenik, nameščen v steni med operacijsko dvorano in predavalnico. Slika meri v premeru 3,5 m in je tako jasna, da lahko vsak gledalec dobro vidi tudi najmanjše podrobnosti operacije 8 m.

Tako odstranjuje scialyskop gladko vse težkoče operacij pred večjim številom gledalcev. Okrog 50 slušateljev lahko sledi vsem podrobnostim operacije tako, kakor da so sami asistenti. Razen tega jim kirurg po mikrofoni podrobno razlaga vse, kar dela in kar vidi. Poskusi z novim aparatom so se tako dobro obnesli v Franciji, da je bil instaliran že v mnogih zdravniških predavalnicah in tudi inozemstvo se je že jelo zanimati zanj.

Izreki

Ti si se komaj naučil nekaj rabiti, pa izumi kdo nekaj boljšega, čemur nimas časa privaditi se, pa že izumi nekdo nekaj boljšega — to je napredek.

Skromno storjeno delo je vredno več, nego milijon dobrih sklepov.

Nikoli ne pojasnjuj; vaši prijatelji tega ne potrebujejo, vaši sovražniki vam pa itak ne bodo verjeli.

Če postaneta dve ženi naenkrat dobri prijateljici, je to znak, da je tretja žena nenadoma izgubila dve prijateljici.

Orožje se spravlja skozi leta, da se rabi v enem dnevu.

Preveliko zaupanje je prav tako zlo kakor prevelika plahost.

Poslušajte vedno obe strani, zlasti kadar kupujete gramofonske plošče.

Železo v krvi

Splošno je znano, da se pojavlja železo v krvi kot sestavni del krvnega barvila v rdečih krvnih telescih. Poleg tega je pa železo vedno v neznatni množini tudi v krvnem serumu. O fiziološkem pomenu tega železa je doslej nismo ničesar vedeli. Zdaj se je pa lotil tega vprašanja nemški profesor L. Heilmeyer v Jeni in določil je skupno z dr. Plönerjem zanesljivo pot, po kateri se da točno določiti količina železa v krvnem serumu kolorimetrično. In ta metoda se lahko uporablja tudi na klinikah.

S poskusi je ugotovil, da je razlika med moško in žensko kar se tiče množine železa v krvnem serumu. Pri moških je našel v 100

cm³ krvnega sera povprečno 125 tisočink grama železa, pri ženskah pa samo 90. V obeh primerih je to sicer zelo majhna količina, vendar pa ima svoj pomen za človekovo zdravje. Pri nekaterih krvnih boleznih pade količina železa v serumu na dvajsettinko normalne količine. Prof. Heilmeyer pravi, da so take bolezni posledica pomanjkanja železa v krvi. Železo je neobhodno potrebno za nekatere življenjske funkcije, zlasti za celično dihanje. Če ga ni, začne telo pešati. Bolezen nastopi torej, kadar izgubi človeško telo sposobnost predelovati železo, ki ga nahajamo v hrani ali če človek dolgo uživa hrano, v kateri ni dovolj železa. Taki ljudje morajo dobljati železo vsebujoča zdravila.

Radioprogram

Podrobne sporede vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivega štiva dobite v tedniku za radio, gledališče in film »NAS VAL«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Nedelja, 14. avgusta

8: Koncert na flavti s klavirjem. Zvaja g. Filip Bernard, pri klavirju g. prof. Lipovšek. — 9: Napovedi, poročila. — 9:15: Jugoslovanski odmevi (plošče). — 9:45: Verski govor (dr. Fajdiga). — 10: Prenos iz franciskanske cerkve. — 10:30: Prenos promenade koncerta iz Rogaske Slatine. — 12: Tamburaški septet. — 13: Napovedi. — 13:20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 17: Kmet. ura: Gospodarska novodila in tržna poročila. — 17:30: Pevski koncert g. Romana Petroviča, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek, vmes harmonika solo, g. Rudolf Pilihi. — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Položaj sodobnega pisatelja (Desimir Blagojevič, knjiž.). — 19:50: Koncert lahke glasbe (Radijski orkester). — 20:30: Prenos promenade koncerta iz Rog. Slatine. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Radijski orkester.

Ponedeljek, 15. avgusta

9: Napovedi, poročila. — 9:15: Vesel drobiž (plošče). — 9:45: Verski govor (g. dr. Roman Tominec). — 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11: Otroška ura: Potičinke dogodivščina (članice Nar. gled. v Ljubljani). — 11:30: Koncert Radijskega orkestra. — 12:20: Prenos reportaže hitrostne goroske-motociklistične dirke z Ljubljane ob priliki 25-letnice obstoja Moto-kluba »Ilirija«. — 13:20: Češke popevke (plošče). — 17: Kmet. ura: Priščem zdravje! (ing. Abec. Malija). — 17:30: Koncert lahke glasbe. Sodelujeta: Ivan Cimerman (harmonika), vmes Radijski orkester. — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Zeleniške postaje in proge v Zagrebu (ing. Karlo Petelin, Zgb). — 19:50: Vesele in okrogle (plošče). — 20:30: Koncert. Sodelujejo: gđ. Jelka Igličeva in Radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Šramel »Škerjančec«. — Konec ob 23. uri.

Torek, 16. avgusta

12: Iz vroče Španije (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Ideologija prvih predstavnikov umetniške glasbe v Jugoslaviji (dr. Miloj. Milojević, prof.). — 19:50: 10 minut zabave. — 20: Vesele v dobrih starih časih, venček (plošče). — 20:10: Ob 20 letnici dobrovoljcev (g. Jakob Grčar). — 20:30: Prenos promenade koncerta iz Rogaske Slatine. Dirigent: V. Šušteršič. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Operetna glasba (Radijski orkester). — Konec ob 23. uri.

Sreda, 17. avgusta

12: Po širnem svetu (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Operetni napravi (plošče). — 14: Napovedi. — 18: Lahka glasba (oddelek godbe »Sloga«). — 18:40: Mladinska ura: Odkod izvira slove, kova izobrazba (g. prof. Fr. Vodnik). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Razvoj mladinske književnosti pri Hrvatih od l. 1868 do 1898 (Ljudev. Krajačič, Zgb). — 19:50: Polke in koračnice (plošče). — 20:30: Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaske Slatine. Dirigent: V. Šušteršič. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Prenos lahke glasbe iz kavarne »Nebotičnik«. — Konec ob 23. uri.

Četrtek, 18. avgusta

12: Vsakemu nekaj (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Ministrstvo za telesno vzgojo naroda. — 19:50: 10 minut zabave. — 20: Kalman: Fortissimo (plošče). — 20:10: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarik). — 20:30: Koncert. Sodelujejo: Slovenski vokalni kvintet in Radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Koncert na klarinetu, g. Urbanec Franc, pri klavirju gđ. Melita Gnjezdca. — Konec ob 23. uri.

Petek, 19. avgusta

12: Šopek slovenskih pesmic (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: O naši cerkveni umetnosti (dr. Lazar Mirković, univ. prof.). — 19:50: O letošnjem planinskem izletu v Tatire (g. dr. Albin Kandare). — 20: Lucienne Boyer poje a) V mali kavarini; b) Bleda noči (plošče). — 20:10: Domača keramika (ga. Dana Pajničeva). — 20:30: Koncert. Sodelujejo: g. Tone Petrovič, član Nar. gled. in Radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22:30: Angleške plošče. — Konec ob 23. uri.

Sobota, 20. avgusta

12: Plošča za ploščo veselo igra, vsako veselje naj svoje ima. — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Plošča za ploščo veselo igra, vsako veselje naj svoje ima. — 14: Napovedi. — 18: Za delopust (igra Radijski orkester). — 18:40: Pogovor s poslušalci. — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Slovenska ljudska šola za časa Napoleonove Ilirije (Viktor Pirnat, Ljubljana). — 19:50: Pregled sporeda. — 20: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20:30: VIII. večer muzi-komedijantov. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Plošče. — Konec ob 23. uri.

ZAKONSKA

Zakonca se peljeta v vlak. Ona opazuje dolgočasno, pusto krajino, on čita novine.

— Čuj, posodi mi za hip novine, tudi jaz bi rada čitala, pravi žena.

— Počakaj, v predoru jih dobiš — odgovori mož.

Vsem svojim odjemalcem sporočam, da sem v soboto, dne 6. avgusta 1938 nanovo otvoril svojo prodajalno svežega in prekajenega mesa ter delikates v novo adaptiranem lokalu

Maribor, Aleksandrova c. 19

Popolnoma prenovljena trgovina je opremljena z vsemi novodobnimi pridobitvami, hladilnico in higienskimi napravami. Upam, da bom mogel vse svoje cenjene odjemalce v vsakem pogledu zadovoljiti. Za številan obisk se priporoča

JOS. BENKO

MURSKA SOBOTA

Dne 13. avgusta otvarjamo redno avtobusno zvezo:

Gorica — Trst — Postojna Ljubljana — Kranj — Bled

Vozi redno vsako soboto in nedeljo.

ODHOD iz Gorice:	vsako soboto ob 14. uri
iz Trsta:	< < < 15. uri
iz Postojne:	< < < 16.10 uri
iz Ljubljane:	< < < 18.30 uri
PRIHOD na Bled:	< < < 19.50 uri
ODHOD iz Bleda:	vsako nedeljo ob 18. uri
iz Ljubljane:	< < < 19.50 uri
iz Postojne:	< < < 21.40 uri
iz Trsta:	< < < 23. uri
PRIHOD v Gorico:	< < < 23.50 uri

Zahtevajte vozni red v vseh biljetarnah »PUTNIKA« in v vseh večjih hotelih v Ljubljani, Kranju in na Bledu.

POSTAJALIŠČA: Bled: avtopostajališče; Ljubljana: Putnik; Postojna: avtopostajališče Glavni trg Trst: avtobusni kolodvor Gorica: avtobusni kolodvor — RIBI

Preprodaja vozni kart: Bled: Putnik, tel. 245, Ljubljana: Putnik, Tyrseva 11, tel. 24-72; Masarykova 22, tel. 33-84, Postojna: pri vstopu v avtobus, Trst: Centralni avtobusni kolodvor UTAT — Via Imbriani 14, Gorica: S. E. Ribi, Via Nove Agosto, Ufficio Appiani, Corso Vittorio Emanuele.

Informacije v vseh uradih za prodajo vozni kart. Voznje z modernim in udobnim avtobusom

A. S. Ing. RIBI & Co, Gorica.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

2.500 DIN
potrebujete, da zaslužite 1000 Din mesečno. Pišite: »ANOS«, Maribor. 3.M.

LAHKA LETNA OBLACILA
vetni suknjiči, perilo t. t. d. prodaja najceneje

PRESKER,
Sv. Petra cesta 14. 1.R.

50 PAR ENTLANJE
ažuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 6.75 din. »Julijana« Gosposvetska c. 12.

KAM PA KAM?
Tri dni in tri noči zeganje na Pšati! Zato »bratje« dejmo Janežiča obiskati dne 14., 15. in 16. 2001

NA RAKITNO
vozi avtobus ob pol sedmih zjutraj v nedeljo in ponedeljek. — Povratek ob osmih zvečer. Tel. 36-98. 2007

FASADE
Specielno napram zunanji vlagi trpežno in ne obledi. Vrtne ograje raznih oblik, hitra dobava, ter vsa v stavbno stroko spadajoča dela poceni in solidno izvršuje — tavnno podjetje Rudolf Terčelj, šiška, pri novi cerkvi. 2011

KNJIGOVODJA
korespondent za slov., srbohrvatski in nemški jezik, steno-graf in strojepisec z dolgoletno prakso v trgovski pisarni in tudi v odv. pisarnah želi primernega mesta. Gre tudi na deželo. Ponudbe prositi pod značko »Starejša, izvežbana moč«.

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

SVEŽE LUBENICE
kg din 2.—, dinje kg din 3.— na drobno. Glavnik, Pogačarjev trg. 1997

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Nebotičnika«.

KORUZO MOKO
za žgance, prvovrstno, vedno svežo, in druge vrste moke nudi trgovina Zorman — Ljubljana, Stari trg 32, tel. 26-37 1981

Obrotniki in industriji!
Prodajam nove in rabljene stroje: stolarske, kleparske, ključavničarske in avtomehaniške, ter ob enem kupujem vse vrste rabljenih strojev. N. Kulberg, Zagreb, Vojnovičeva br. 34, tel. 40-12. 1985

SUHA BUKOVA DRVA
dostavljena na dom: žagana 100.— Din, cepljena 110.— Din za m³. Dolenjska c. 6, tel. 48-55 2010

MUHOLOVCE
po 40 par in razne novosti nudi poceni Lindič, Ljubljana, Dalmatinova 5. 2011

POSEST

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

LEPA HIŠA Z VRATOM
par minut od postaje Rajhenburg, pripravna za obrtnika ali upokojenca, se po ugodni ceni takoj proda. Natancnejša pojasnila daje Bakič Ferdinand, p. Videm pri Krškem. 1995

HALO!

Danes vsi v Prešernovo ulico 5. in v restavracijo

„LOYD“

Prispela so prvovrstna šibeniška vina. Vsak gost bode postrežen brezplačno z enim slankom

Se priporoča

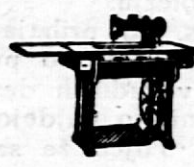
BUJAS

Otroški vozički
najnovejših
modelov

Dvokolesa,
motorji,
tridkili

Sivalni
stroji
pogrezljivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 26

Obiščite

VII. MARIBORSKI TEDEN

od 6. do 15. avgusta 1938.

Polovična vožnja na železnih od 4. do 17. avgusta t. l.

Veliki narodni tabor 14. avgusta 1938.

Jubilejna kulturna razstava ob priliki proslave 20-letnice Jugoslavije v Mariboru

Velika gospodarska in kulturna revija

Industrija — Tekstil — Trgovina — Obrt — Kmetijska razstava — Razstava cest — Tujsko-prometna razstava — Fotoamaterska razstava — Filatelistična razstava — Gostinstvo — Vinska poskušnja — Ženska ročna dela — Razstava narodnih noš iz vseh krajev države — Razstava »Nanos« — Čebelarstva razstava — Razstava malih živali — Koncertne in gledališke prireditve — Sportne prireditve — Veselčni park na razstavišču — itd.

Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji
Zeleno, romantično Pohorje
Vinorodno Slovenske gorice
Gostoljubni, lepi Maribor

VAS VABIJO!

Obvestilo.

Glavna kolektura Drž. razredne loterije
»ŠAGRIN« d. z o. z. v Ljubljani

se je preselila s Krekovega trga št. 10

V FRANCISKANSKO ULICO ŠT. 6 (poleg trgovine »Jelka«)

NAGLUŠNI!

VIBRAPHON
Nov pripomoček za sluh, praktično neviden, neelektričen, nobene žice, brez baterije, nikake pritlikline. Zdravniško preizkušen in priporočen.

Predvajanje v Ljubljani

v Grand hotelu Union, dne 16. avg. t. l.

G. Kačer od fme. European Vibraphone Co., London, celodnevno od 9. do 18. Ako ne morete priti osebno, pišite za brezplačne prospekte in pogoje za

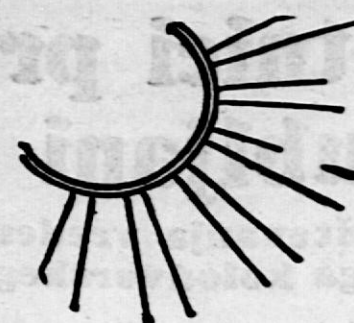
30 DNEVNO PREIZKUŠNJO
APARATI VIBRAPHON
(Dep. 30. A.) Zagreb, Boškovičeva 3

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVLIJA JE

NAŠ VAL

SPOREDI evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmska smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knjižna ulica 5.
Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

Mladost ne more pogrešati
moje pomoči!

Prav za zdravje Vašega otroka je sonce nujno potrebno. Toda za nežno otroško kožo je lahko škodljivo. Zato namažite poprej celo telo s kremo NIVEA ali s oljem NIVEA. Na ta način se okrepi mlado kožno staničje, koža porjavi hitro in enakomerno, a nevarnost sončnih opeklin se zmanjša. Če namažete otroka, ga s tem varujete tudi prehlajenja.

LIPSKI JESENSKI SEJEM 1938

ZACETEK: 28. AVGUSTA

60 % POPUSTA NA NEMSKIH
ŽELEZNICAH, ZNATNI POPU-
STI V DRUGIH DRŽAVAH.

VSA POJASNILA DAJEJO:

ZVANICNI BIRO LAJPCISKOG
SAJMA — BEOGRAD — KNEZ
MIHAJLOVA 33/L

IN CASTNI ZASTOPNIKI:
ING. G. TONNIES, LJUBLJANA,
TYRSEVA 33 — TELEF. 27-62.

JOS. BEZJAK — MARIBOR, GO-
SPOSKA ULICA 25. TEL. 20-97.

Skrbite malo bolj za
svoje zobe, odpravite
nevarni zobni kamen!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi najinega ljubljenega sina

JANEZA

sva prijela mnogo ustmenih in pismenih izrazov sožalja, za katere se tem potom najiskrenejše zahvaljujem.

Najpriskrenejšo zahvalo sva dolžna izraziti gospe in gospodu Zupanu, šefu Daj dama, gospe Oset, gospe Zinki, gospodični Berti in vsem uslužbencem tega podjetja za izredno sočutje, izkazano ob prerani izgubi najinega sina.

Posebno se zahvaljujem pevskemu društvu »Vodnik« za žalostinke, odpete pri pogrebu in g. Plevelu, načelniku dramskega odseka tega društva za v srce segajoč govor ob odprtem grobu pokojnika.

Zahvaljujem se vsem, ki so darovali krasne vence in šopke ter ga spremili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku, vsem njegovim tovarišem, znancem in sorodnikom.

LJUBLJANA, dne 13. avgusta 1938.

Zalujoči starši

Ivan in Ana Vidmar

Založba »Cesta« je pravkar izdala svojo tretjo knjigo, najnovejše delo Davorina Kavljana:

ČRNA VOJNA

Znani pisatelj nam v tej knjigi opisuje usodne dogode, ki so se v zadnjem letu svetovne vojne, to je ravno pred 20 leti, odigrali v Judenburgu. Delo bo gotovo vzbudilo v vsej naši javnosti največje zanimanje, zlasti pa bodo segli po njej vsi oni, ki so bili priča judenburških krvavih dogodkov. Knjiga obsega 120 strani in stane v platno vezana 15 din, broširana pa 10 din (s poštnino 1 din več). Naročilo naslovite po dopisnici na naslov: Založba Cesta, Ljubljana, Knjižna ulica 5. Po sprejetju naročila vam založba takoj pošlje položnico.

Ce še nimate prvih dveh knjig založbe Ceste, tedaj jih naročite skupaj s to tretjo knjigo. Doselej sta izšli v založbi Ceste naslednji dve knjigi:

Ravljien: Zgodbe brez groze!

Klabund: Pjotr — Rasputin